Է. ՏԱՐԻ ԹՎ 1891 ԹՈՒԱԿԱՆ ՀԱՄՈՑ 25 ՆԱԻԱՍԱՐԴ 4383—Հ. Տ. 4 ՍԵՊՏԵՄԲԵՐ 1890—Ն. Տ. 16 ՍԵՊՏԵՄԲԵՐ 1890—ՀԻՋՐ. 1 ՍԼՖԷՐ 1308 ԵՐԵՔՇԱԲԹԻ

20 ՓԱՐԱ

ՆԱՄԱԿ ԿԱՄ ՈՐ ԵՒ ԻՄԷ ԴՐՈՒԹԻՒՆ ՊԷՏՔ Է ՈՒՂՂԵԼ
ԱՌ ԽՄԲԱԳՐՈՒԹԻՒՆ
ԱՐԵՒԵԼՔ ՕՐԱԳՐԻ
Գալաթիա, Նորատունկեան-Խան

درعليه‌ده غلطه‌ده نورادونكيان خانندە آره‌وك
غزته‌سى اداره‌سنه

Direction du Journal AREVELK
Noradounghian Han, Galata
CONSTANTINOPLE

ԱՐԵՒԵԼՔ
ՕՐԱԳԻՐ
ՔԱՂԱՔԱԿԱՆ ԵՒ ԱԶԳԱՅԻՆ

20 ՓԱՐԱ

ԳՆԻՆ

Կ. Պոլսոյ [illegible]	160
» » [illegible]	80
» » [illegible]	40
Դուրսը [illegible]	200
» » [illegible]	100
Սաստիկ երկիրներու [illegible]	56
» » վեցամսեայ »	28

Դուրս մեկնող յաջորդաց համար նամակներ Տնօրենութեան գրասենեակ և ամբողջութեան [illegible] դիմում կամ գրութիւն եւ լրագիր։

Les annonces sont reçues
AUX BUREAUX DU JOURNAL

Կ. ՊՈԼԻՍ, 4 ՍԵՊՏԵՄԲԵՐ, 1890

ՔԱՂԱՔԱԿԱՆ ԼՐԻՐԵՐ

ՖՐԱՆՍԱԿԱՆ ԴԷՊԵՐ ԵՒ ԽՆԴԻՐՆԵՐ

«Դարավերջի» ժամն տ'Արքն է Իւզէսի Դքսուհին։ Օրուան դիւցազնուհին ի Ֆրանսա կին մ'է, մեծահարուստ, ազնուական, գեղանի, մտացի կին մը։ Ամենիսի կին որ Ֆրանսայի մէջ Միապետութիւնը վերահաստատելու նշանաւոր փառասիրութիւնը տածած է, այն անկեղծ համոզմամբ թէ ազգաց մէջ իւր սիրելի ազգին արժանավայել դիրք մը վերստին գրաւել տալու միակ միջոցն է սահմանադրական և ազատական թագաւորութեան վերահաստատում։ Իւզէսի Դքսուհւոյն դժբախտութիւնն այն է որ խայտառակ մարդիկ խաբեցին զինք։ զի Պուլանժէականաց գլխաւորներուն և նոյն ինքն Պուլանժէ զօրավարին խայտառակ մարդիկ լինելն այլ ևս ապացոյցի կարօտ չէ։ Արքայականներն և կայսերականներն ալ ճերմակերես չեն եղեր գործին մէջէն, քանի որ կ'ապացուցուի թէ խիղճ չեն ըրած դաշնակցիլ այնպիսի մարդերու հետ որոց անպիտան արարածներ լինելուն կասկած չունէին բնաւ։ Բոլոր այս խայտառակութեանց մէջ Իւզէսի Դքսուհին եւեթ անարատ կը մնայ իւր անկեղծութեամբ, իւր միամտութեամբ և իւր իշխանավայել առատաձեռնութեամբ, որով երեք միլիոն ֆրանքի գումար մէկ խօսքով կը յանձնէ Պուլանժէ զօրավարին ի յաջողութիւն իւր դատին, որով պիտի յաջողէր նաև Միապետականաց դատ։ Որովհետեւ ժթ դարը, դէթ Ֆրանսայի մէջ, չի պահանջեր խարոյկներու մէջ այրող Ժանն տ'Արքներ։ Իւզէսի Դքսուհին կը ներկայանայ իբրև «դարավերջիկ» Ժանն տ'Արք մը, որ՝ իւր անուանի նախորդուհւոյն նման՝ կը ձեռնարկէ փրկել և վերահաստատել ֆրանսական հին Միապետութիւնը՝ Փոդերանոցի մէջ ձուլուած սրոյ մը օժանդակութեամբ, և առաջնորդութեամբ դրօշի մը որ երեք միլիոն ֆր. արժող պանքնօթներով յօրինուած է։ Մե՛ղք որ Իւզէսի Դքսուհին իւր հայրենասիրական և ազգասիրական փառասիրութեան գոհացում տալու համար աւելի արժանաւոր և աւելի արդիւնաւոր նպատակ մը չէ գտած, և գծուծ շահադէտներու քսակն եւեթ պարարած է իւր իշխանավայել առատաձեռնութեամբ։ Չկարծուի սակայն թէ Իւզէսի Դքսուհւոյն միակ առատաձեռնութիւնն էր այս։ Իւր ազգատասիրութիւն և մարդասիրութիւն առածի կարգ անցած է ո՛չ միայն ի Փարիզ, ուր աղքատաց երկրորդ նախախնամութիւնն է, այլ և ընդհանրապէս Ֆրանսա։

ԺԹ. Դար անուն ֆրանսերէն թերթին խմբագիրներէն մին կը հրատարակէ Դքսուհւոյն հետ մէկ խօսակցութիւնը Պուլանժէականաց վրայ։ Ասոնց գլխաւոր կէտերը։

Խմբ. «Ի՞նչպէս եղաւ, Դքսուհի, որ իշխանական հարստութիւն մը—աւելի քան երեք միլիոն ֆրանք—տուիք պուլանժէական դատին համար»։

Դքս. «Աւելի քան երեք միլիոն չէ, ճիշդ երեք միլիոն», — պատասխանեց Դքսուհին անտարբեր դէմքով մը, «քանի մը ֆր. աւելի կամ պակաս, ի՞նչ տարբերութիւն կ'ընէ» ըսող մարդու մը ձեւով։ «Առաջին անգամ 25 հազար ֆր. վճարեցի Նոռի դաւառին պուլանժէական ընտրութեան առաջին ծախուց համար։ Պուլանժէական յայտնութիւններն հրատարակող խմբագիրը վատնուած գումարին մանրամասնութիւններն ուզեց ինձմէ։ «Աւելորդ է մեռելոց աճիւնները խառնել» պատասխանեցի։

Խմբ. «Ինձ ըսին, Դքսուհի, թէ Փարիզի կոմսն (արքայական կուսակցութեան պետն և թեկնածուն թագաւորութեան Ֆրանսայի) ստացագիր մը ղրկած է ձեզ, երաշխաւորեալ արքայական կուսակցութեան կեդրոնական մասնախմբին անդամոց կողմէ, և խոստանալով թէ թագաւորութեան ի Ֆրանսա վերահաստատումէն ետքը ձեզ պիտի վճարուին Պուլանժէութեան երեսէն ձեր ըրած բոլոր ծախքեր։»

Դքս. «Ստոյգ է թէ այն երեք միլիոններ ինձ ետ պիտի տրուէին յետ վերահաստատման թագաւորութեան, բայց ստացագիր չղրկուեցաւ ինձ, ո՛չ ալ արքայական մասնախմբին կողմէ երաշխաւորութիւն։ Փարիզի կոմսին պարզ ստորագրութիւնը բաւական պիտի համարէի ապաքէն։»

Խմբ. «Փարիզի կոմսն ինք (որ Իւզէսի Դքսուհիէն շատ աւելի հարուստ է) ո՛և է դրամական զոհողութիւն չըրա՞ւ Պուլանժէականաց հետ այս դաշնակցութեան մէջ։»

Դքս. «Ձեմ կարծեր։ Իւր բարեկամներէն խնդրեց որ հանգանակութիւն մ'ընեն Պուլանժէականաց պէտքերը գոհացնելու համար։»

Խմբ. «Կը պատմուի թէ Փարիզի Կոմսը Պուլանժէ զօրավարին հետ տեսակցեր է։ Ստո՞յգ է։»

Դքս. «Այո՛, մէկ անգամ ի Լոնտոն, իմ ներկայութեանս։ Սակայն ի ընդհանուր ընտրութիւններէն մէկ ամիս յառաջ Զօր. Պուլանժէ խնդրեց ինձմէ որ Փարիզի Կոմսին հետ տեսակցութիւն մը կարգադրեմ։ Երբ Կոմսին հաղորդեցի զօրավարին բաղձանքն, զարմացաւ ինձ։ «Ինչո՞ւ այսպիսի տեսակցութիւն մը։ Անկարելի է։ Ձեմ կրնար ի Շին Հաւոյ իմ բնակարանիս մէջ ընդունիլ զինք, ըսաւ։»—«Ձեր բնակարանին մէջ մի՛ ընդունիք։ Հոս իմ բնակարանիս մէջ, Ալեքսանդրա պանդոկին մէջ։ Դուք յաճախ կուգաք տեսնել զիս։ Նմանապէս զօրավարը։ Երբ զիտցուի ձեր տեսակցութիւն, կ'ըսենք թէ պատահմամբ մէկտեղ գտնուեցաք։» — Փարիզի Կոմսն հաւանեցաւ։ Իրենց տեսակցութիւն մէկ ու կէս ժամ տեւեց։ Ներքին և արտաքին քաղաքականութեան վրայ խօսեցան։ Փարիզի Կոմսը զարմացուց զիս իւր գաղափարաց ընդարձակութեամբ և իւր քաղաքական ծանօթութեամբ։»

Խմբ. «Հոն իրարու խոստումներ տուի՞ն։»

Դքս. «Փարիզի Կոմսն իւր բարեկամաց օժանդակութիւնը խոստացաւ և դրամական նպաստ ի յաջողութիւն ընտրութեան Պուլանժէ զօրավարին ցուցած ընտրելեաց։ Ի փոխարէն չխընդրեց որ եթէ զօրավարին քաղաքականութիւնն յաջողի երեսփ. ժողովոյն մէջ՝ արքայազուն իշխանները Ֆրանսային արտաքսող օրէնքն ետ առնուի։»

Խմբ. «Նորէն տեսա՞ք զօրավարը։»

Դքս. «Երկիցս ժէրսէյ կղզին դացի տեսայ որ Պուլանժէ զօրավար իւր կապած է և ծերացած կը թուի։ Միօրինակ կեանք մը կը վարէ։ Կղզւոյն շուրջը ձիով և կառքով պտոյտ մ'ընել բաւ կը համարի։»

* * *

Ֆէլիքսի մէջ պուլանժէական յայտնութիւններ գրող խմբագիրն, յիշելով թէ այն հրապարակագիրք և գործիչք որք զինք հարուածեցին և զրպարտեցին ի մենամարտ հրաւիրած էր՝ մերժած են իւր հրաւէրը, կը յայտարարէ թէ այսուհետեւ չպիտի մենամարտի, «ըստ որում չուրջս վատեր միայն կը տեսնեմ»։—Իւր նոյն աւուր թուով հրատարակած յայտնութեանց մէջ, նոյն խմբագիր կը նկարագրէ Պուլանժէ զօրավարին այցելութիւնն առ Իւզէսի Դքսուհին, որ երեք միլիոն ֆր. ի գումարն յանձնելով զօրավարին, ըսեր է. «Ծանուցէ՛ք Փարիզի Կոմսին թէ իմ երազս է բոլոր Ֆրանսայոց միութիւնը։ Միապետութիւնն ինձ կը թուի յարմարագոյն կառուցք կամ խարիսխ այնպիսի միութեան մը, և Փարիզի Կոմսը կը համարիմ նախասահմանեալ վիհապետն ֆրանսական ազգին»։

Հիմակուհիմա ֆրանսական ազգին վիհապետը ֆրանսական ազգն ինքն է իւր հանրապետական դրութեամբ, և Պուլանժէութիւնն եթէ Իւզէսի մեծատարուստ Դքսուհւոյն երեք միլիոն ֆր. ը կողոպտեց և ուրիշներու ալ պատիւն և համբաւը, բայց դէթ սա օգուտն ունեցաւ որ երբ խորհրդարանին նիստերը դադրած և թատրոնք փակուած էին՝ ֆրանսացի ազգը չձանձրանալու միջոցը գտաւ, և քանի մը շաբաթներ անցուց իւր և իւր գործիչներուն յիմարութեանց վրայ խօսելով ու խնդալով։ Բայց կատակերգութիւնք որք սեպտ. 1 ին սկսան Փարիզեան առաջնակարգ թատրոններու մէջ՝ դէշ մրցում մը կ'ընեն Պուլանժէական թատրոնաց դէմ, որոց վրայ ամեն օր գրող թերթ լրագիրն իակ իւր երեկի սուրհանդակաւ առնուած թուովը կ'ըսէ։ «Թողո՛ւնք այլ ևս Պուլանժէութիւնն, իւր թուղթերն, իւր անցած գացած գաղտնիքներն, որք ո՛չ միայն լրջամիտ անձանց այլ և դռնապանաց անգամ հետաքրքրութիւնն յագեցուցին և ձանձրացնել սկսան այլ ևս։ Թողո՛ւնք, և աւելի կարեւոր դէպքերու վրայ դարձնենք ուշադրութիւնս»։ — Մեք ալ այնպէս ընենք։

ՌՈՒՍԱԿԱՆ ԴԷՊԵՐ ԵՒ ԽՆԴԻՐՆԵՐ

Վոլհինիոյ նահանգին մէջ, աւստրեան սահմանաց մօտ, կատարուած ռուսական մեծ մարզանքներն այս կիրակի վերջ գտան։ Նոյն օր Զարն ընդհանուր զօրահանդէս կատարել տուաւ Կուրքօ և Ցրակուիրով զօրավարներու հրամայած հինգ զօրաբանակներուն (աւելի քան 180,000 զօրք,) որոց կէսն աւստրեան թշնամի բանակը ձեւացուցած էին, և կէսը ռուսական բանակ։ Ձեւացուցեալ պատերազմին մէջ ո՛ր կողմին յաղթանակ տարած լինելն, այսինքն՝ ո՛ր կողմէն իրեն համար նշանակեալ շարժումներն յաջողագոյն կերպիւ կատարած լինելը պիտի վճռէ Զարին հօրեղբայր և վերջին պատերազմին մէջ Ռումելիի ռուս բանակին հրամատար Նիքոլա մեծ-դուքս, որուն յայտմասին կ'աշակցին քառասուն մանագէտ սպայք։

—Գարեն և Գրոդեկով է Վոլհինիա բնակութեան միջոցին կատարեցաւ հիմնարկութեան արարողութիւնն ռուսական օրթոտոքս եկեղեցւոյ մը ի Ռովնօ։ Ռուս կառավարութիւնն և Զարն անձնապէս մեծ կարեւորութիւն կուտան ռուս օրթոտոքս եկեղեցւոյն ծաւալման և զօրացման սահմանագլխոյ այս ոչ-ռուս գաւառաց մէջ, ուր կաթոլիկ և բողոքական եկեղեցիք օրթոտոքս եկեղեցիէն աւելի զօրաւոր են։

—Ռուսիոյ ներքին գործոց նախարարն հրամայեց որ յետ այսորիկ անցագիր չարուի չերքէս ուխտաւորաց որք Թուրքիա և Պարսկաստան ուզեն երթալ, ուր հնտախտ կը տիրէ տակաւին։

—Օտար թղթակիցք որք Ռուսիայէն կը գրեն, կարեւորութիւն տալով կը նշանակեն թէ բուն ռուս լրագիրք որք ցայս վայր Հայոց դէմ թշնամական լեզուաւ կը գրէին, այժմ բոլորովին տարբեր լեզու մը կը գործածեն։

—Ռուսիոյ պետական Դրամատունը ճիւղ մը բացաւ Սմրղանտի մէջ։

—Նիժնի-Նովկորոտէ կը ծանուցուի թէ տարեկան մեծ տօնավաճառն այս տարի մէջտեղ կերպիւ լաւ էր։ Վճարումնք դիւրաւ կը կատարուէին։

—Ցաւարտ Վոլհինիոյ նահանգին մեծ ռազմափորձերուն, Զարն իւր գերդաստանաւ կ'երթայ իւր դղեակն որ ի Սվալա, Լեհաստանի մէջ, ուր մէկ ամսոյ չափ պիտի մնայ։

—Ռուս կառավարութիւնը Սիպերիա մտնող չինացի գաղթականաց դէմ խիստ օրէնք մը կը պատրաստէ, որպէս զի Սիպերիոյ պարապ հողերը Չինացիք չգրաւեն՝ գաղթականներ ղրկելով այն ռուսական ընդարձակ երկիրն, որ ռուս ազգին համար ապագայ բարգաւաճման պահեստի վայր մը կը նկատուի։

—Ս. Միւռոնի առաջիկայ օրհնութեան հանդիսին վրայ խօսելով, ռուս լրագիրք կը բացատրեն այս մեծ արարողութեան նշանակութիւնն հայ ազգին համար, և իբրև մեծապէս կարեւոր իրողութիւն մը կը նշանակեն թէ այս առթիւ հայաբնակ երկրաց ամեն կողմերէն և ամեն դաղթականութիւններէն հազարաւոր Հայք պիտի հաւախմբին Էջմիածնի մէջ։

ԻՏԱԼԱԿԱՆ ԴԷՊԵՐ ԵՒ ԽՆԴԻՐՆԵՐ

Ծանուցինք թէ Աւստրիոյ հպատակ Թրիէսթցի իտալացիք իրենց հայրենասիրական փրօ Փաթրիա (Վասն Հայրենեաց) անուն ընկերութեան տեղ Լէկա Նաէիոնալէ անուամբ «Ազգային Դաշնակցութիւն» մը կազմած են։

Վիեննայի կառավարութիւնն այս նոր Ընկերութիւնն ևս լուծեց,

Այս տնօրինութիւն կը ցուցնէ թէ աւստրեան կառավարութիւնն, որ ցարդ հայտ և մեղմ ընթացք մը բռնած էր, միտքը դրած է խստիւ շարժիլ հակաւստրեան իտալական տարերաց դէմ։ Թոյլտուութեանց ժամանակն անցած է այլ ևս։

—Ֆրանս եղէգի կայսեր կողմէ Սրբոյն Ստեփաննոսի աւագ պատուանշանին մեծ խաչին տրուելուն առթիւ Վիեննայի իտալական դեսպան Նիգրա կոմսին, աւստրեան և անգլիական լրագրիք ոմանք կ'ըսեն թէ այս բացառիկ պատիւն եղած է իտալացի դեսպանին որովհետեւ համոզած էր իւր կառավարութիւնն Իռէտէնթեան հակաւստրեան ընկերութեանց դէմ շարժելու, անոնց յարուցած յուզումը խափանելու և ի վերջոյ Իռէտէնթեան ընկերութիւններն իսկ լուծելու, որպէս ըրաւ Պ. Բրիսիի։ Նիկրա կոմս այս կերպիւ ամրապնդած է Իտալիոյ և Աւստրիոյ Նիզակակցութիւնն։ Այս կերպիւ յուսալի է որ այդ Նիզակակցութիւն 1892ին աւարտելուն առթիւ վերանորոգուի։

—Վէրոնէէ կը հեռագրուի։ Անցեալ շաբթու խումբ մը Իտալացիք Մոտիի չուկայն կ'երթային, երբ անցան աւստրիացի մաքսապահներու կայարանի մը քովէն, որք «Կայնեցէ՛ք» պոռացին։ Իտալացիք բարձրաձայն կը խօսէին, չլսեցին աւստրիացի մաքսապահներուն ազազակն, և իրենց ճամբան շարունակեցին։ Եւ ահա Աւստրիացիք երկեցս հրացան արձակեցին Իտալացւոց վրայ, որոցմէ մին ազդրէն վիրաւորուելով Ալայի հիւանդանոցը փոխադրուեցաւ, ամիսն որ բազմաթիւ զաւակաց հայր մ'էր, նոյն հետայն մեռաւ ստացած հարուածէն։ Քննութիւն բացուեցաւ։ Երկոքին մաքսապահ զինուորք որք կրակ բրին՝ պիտի դատուին։

—Ֆրանսայի ներքին գործոց նախարար Պ. Քոնսթան յուզեց Նիսի մէջ գործող իտալացի կասկածելի մարմին մը, որ «Իտալական Եղբայրակցութիւն» անունը կը կրէ։ Այս «իտալացի եղբարք» քաղաքական այնպիսի ձգտումներ և բաղձանքներ կը տածէին որք ֆրանսացի քաղաքացւոյ մը պարտաւորութեանց հետ չեն համաձայնիր բնաւ։ Հռոմայ կառավարութիւնը բնաւ դիտողութիւն չըրաւ, խոստովանելով թէ Փարիզի կառավարութիւնն իւր կատարեալ իրաւամբ գործած է։ Կ'երևի թէ այս Իտալացիք Նիսի Իտալիոյ հետ միացման փափաքողներ էին։

ԱՆԳԼԻԱԿԱՆ ԴՈՐՄԵՐ

Անկլիքան եկեղեցին իւր ամենէն պերճախօս քարոզիչներէն մին կորսնցուց, յանձին Լիտտըն կանոնիկոսի, Լոնտոնի Ս. Պօղոս եկեղեցւոյ աւագ քարոզչին։ «Բարձր Եկեղեցի» կոչուած կուսակցութեան կը պատկանէր, որով Արեւմտեան և Արեւելեան ծիսական եկեղեցեաց մօտ էր, և Հայոց եկեղեցւոյն համակրող։ Կը յիշուի այս մտօք իւր մէկ նամակ որ Աբէ-Էլի մէջ հրատարակեցաւ, ուղղեալ առ Մեծ. Գաբրիէլ էֆ. Բաբաղեան, յիշմբր։ Ծիսական եկեղեցեաց հետ Անկլիքան Եկեղեցւոյ միջեւ համաձայնութիւն մը գոյացնելու ախատող հանգուցեալ մեծահամբաւ աստուածաբան Տ.բ. Փուղի ի ջերմագին համակրողներէն էր Լիտտըն կանոնիկոս, որ անոր կենսագրութիւնն յօրինելու ձեռնարկած էր, զոր դժբախտաբար կիսկատար կը թողու։ 1829ին ծնեալ, 1870էն ի վեր արդի պաշտօնը կը վարէր Ս. Պօղոսի եկեղեցւոյն մէջ։ Պրոնական մեծահամբաւ երկիր կը թողու։ Աստուածաբանական ինդրոց դժուարագոյնք անդամ չէին կասեցներ զինք, և ժամանակիս իմաստասէրներու դէմ իրենց զէնքերով ճակատելով, իւր ամենէն նշանաւոր գործը դրեց «Ցեռան մերոյ Յիսուսի Քրիստոսի Աստուածութեան վրայ»։ Ի Ս. Պօղոս իւր քարոզները լսելու կը փութային հանապազ անդլիացի ազգին ընտրելագոյն տարերք։

—Նախընթաց կիրակին երկու անդլեացիներ, Պ. Ֆոքս, գրագէտ ի Լոնտոն, և իւր բարեկամներէն մին Բոլոնիի մօտ կը պտըտէին։ Պ. Ֆոքս գիւղային եկեղեցւոյ մը գծագրութիւնն հանել սկսաւ, և իւր բարեկամ խօսքի բռնուեցաւ բրուտիացի զինուորի մը հետ։ Եւ ահա ոստիկանք բռնեցին Բոլոնիոր տարին զիրենք, ուր 24 ժամ բանտարկեալ մնացին։ Դերման իշխանութիւնք իրենց գործած սխալին համար ներողութիւն խնդրելով ապա արձակեցին զիրենք, բայց առանց թոյլ տալու որ հեռագիր ղրկեն իրենց բարեկամաց ի Պերլին։ Երկոքին Անդլեացիք իրենց «հրապարակային կառավարութեան» թերթ լրագրի դիմեցին ըստ սովորութեան, նամակաւ մը իրենց արդար զայրոյթն յայտնելով գերման իշխանութեանց կոչուութեան դէմ։

—Անդլեացի հնաբէր մը, Պ. Էտուին Ֆրէշֆիլտ, նամակ մ'ուղղելով առ Թայմս, կ'ըսէ թէ Սելանիկի Այա Սոֆիայի մզկիթին եւս այրիլը վերջին մեծ հրդեհին մէջ՝ սաստիկ վիշտ կը պատճառէ հնասէր դասուն։ որովհետեւ Կ. Պոլսոյ Այա Սոֆիայէն ետքն Սելանիկի Այա Սոֆիան ամենէն հարգատ հրաշակերտն էր Բիւզանդեան վաղեմի ճարտարապետութեան, Կ. Պոլսոյ Այա Սոֆիային նման կառուցեալ Յուստինոս Կայսեր օրով։ Նկարագրելով Սելանիկի Այա Սոֆիային ընդհանուր ճարտարապետութիւնն և մանր տարբերութիւնները Կ. Պոլսոյ համանուն շէնքին, սգակիր նամակագիրը սա եզրակացութեան կուգայ թէ տեղական իշխանութիւնք Սելանիկի այրած մզկիթը նորոգելու առթիւ ճարտարապետութեան ոճը չփոխեն և չարիքն անդարմանելի չդառնայ։

—(30)—

ԹԵՐԹՕՆ ԱՐԵՒԵԼԲԻ

ԷՄԻԼ ՌԻՇՊՈՒՌ

ԽԵԼԱԳԱՐԸ

ՄԱՍՆ ԱՌԱՋԻՆ

ԱՆԿՈՒՄԸ

—Այո՛, աղջիկս։ Ո՞ւր է։

—Բայց իմ ալ աղջիկս է։

Կոմսն այնպիսի ակնարկ մը ուղղեց իր կնոջ վրայ, որ ամբողջ մարմնոյն մէջ սարսուռ մը զգաց նա։

—Ո՛հ, ըսաւ, յուզմամբ իր չուրջը դիտելով։

Դաժան և կծու ձայնով մը Պ. տը Լասէռ յարեց։

—Մեղապարտ կինն, իր բոլոր պարտուց մէջ թերացող ամուսինն այլ ևս իրաւունք չունի մօր անուն կրելու։

Տարաբաղդ կնոջ դէմքին վրայ սոսկալի անձկութիւն մը նկարուեցաւ։ բայց իր քաջութիւնը վերստացաւ յանկարծ եւ աչքերը փայլեցան։

—Ա՜հ, կ'ուզէք աղջիկս ձեռքէս առնո՞ւլ, գոչեց։

—Ադոր համար միայն փնտռեցի զձեզ։ Ադոր համար միայն հոս եկայ, պատասխանեց կոմսը միչտ հանդարտ՝ բայց հետզհետէ սաստկացող խստութեամբ մը։

—Բայց ես կը սիրեմ իմ աղջիկս, գոչեց կոմսուհին՝ խելայեղ, կը սիրե՛մ։

—Կարելի է, պատասխանեց կոմսը, բայց տարօրինակ կերպով մը կը սիրէք։ Խորհեցէ՛ք մէկ անգամ, թշուառակա՛ն։ ի՞նչ կեանք պատրաստեցիք ձեր զաւկին, ի՞նչ ապագայ պահած էք անոր, այդ անմեղ մանկան։ Ինքն անուն մը ունի։ մինչ ուրիշ անո՞ւն մը պիտի տաք, ձեր տարփածուի՞ն անունը։ Իմանուն՝ որ անորն է, որ ձերն եղաւ, անպատուեցիք։ բայց օրքա՜ն ալ որ աղտոտած է, աղջկանս համար աւելի լաւ է այն քան Մանգաքի անունը։ Ինչպէ՞ս, կ'ենթադրէք թէ կը սիրէք ձեր զաւակը, եւ չէ՞ք հասկնար թէ քիչ մնաց որ ձեր անպատուութեան, ձեր նախատինքին մանակից ընէիք զայն։ Ա՛հ, կուզեմ հաւատալ թէ խելքերնիդ կորուսած էիք, թէ յիմար էիք երբ փախաք պանդոկէն, հետերնիդ տանելով իմ աղջիկս այո՛, իմ աղջիկս եւ ո՛չ թէ ձերը, վասն զի դուք այլ ևս բան մը չէք անոր համար։ Հիմակ Լիւսին ինձ միայն կը պատկանի։

—Կը սիրե՛մ զինքը, կը սիրե՛մ, գոչեց կոմսուհին խեղդուկ ձայնով մը՝ թեւերը գալարելով։

Կոմսն ուսերը թոթուեց արհամարհանօք։

—Դուք խենդ էք, խե՛նդ, ըսաւ կոմսը սուրի պէս հատու նայուածք մը ուղղելով կնոջը վրայ։ Բայց Լիւսին մինչեւ վերջը պզտիկ չպիտի մնայ։ պիտի մեծնայ եւ օրին մէկը պիտի տեսնայ ու տեսածին գիտակցութիւնն ունենայ։ Ենթադրեցէք թէ այսօր զձեզ գտած չըլլալով, տասն-երկու, տասնըհինգ տարի անցունէի աշխարհի չորս կողմն զձեզ փնտռելով, եւ Լիւսի այն ատեն տասնըվեց տարեկան եղած ըլլար։ Հօրը վրայ պիտի խօսէր ձեզ, անցելոյն վրայ հարցումներ պիտի ուզէր, բացատրութիւն պիտի պահանջէր, ի՞նչ պիտի պատասխանէիք։ Ըսենք թէ յարգած էք իր անմեղութիւնը, թէ լաւ մեծցուցած էք զինքը, թէ սիրտը խոցուած չէ բնաւ եւ թէ հոգին բարձր ու հպարտ մնացած է մինչեւ այն ատեն։ Բայց ի՞նչ պիտի պատասխանէիք, ի՞նչպէս ճշմարտութիւնը պիտի ծածկէիք իրմէ։ Հարկ էր որ խոստովանէիք նմա ձեր ամօթալի վարմունքը, պէտք էր որ գիտնար թէ մայրը բռնութեամբ բաժնած է զինքը հօրմէն, իր թըշուառ վիճակին բաղդակից ընելու համար, եւ սոսկմամբ պիտի իմանար թէ մայրը իր կրած անուն անպատուած է։

Կոմսուհին խուլ ճիչ մը արձակեց։

Անշարժ, շնչասպառ, մոլորուն աչքերով, ամուսնոյն երեսը կը նայէր անթարթելի սոսկումով մը։

—Այդ բանը չպիտի ըլլայ, շարունակեց Պ. տը Լասէռ։ ձեր եւ իմ կրած անպատուութիւններս բաւական է։ չեմ ուզեր որ աղջիկս ալ անպատուուի։ Հա՞րկ է ըսել որ եթէ աղջիկս գողցած չըլլայիք,—գողնալ բուն բառն է,—ձեր եռեւէն եկած չպիտի ըլլայի, պիտի թողուի որ ձեր տխուր ճակատագրին մատնուիք, ձեզ դէմ բան մը չպիտի փորձէի ու պիտի մոռնայի զձեզ։ Եթէ ձեր ինձ տուած հարուածէն անմիջապէս չի մեռայ, պատճառն այն է որ ապրիլ ուզեցի։ այո՛, կ'ուզեմ ապրիլ, ո՛չ թէ վրէժխնդրութեան մը համար, որ չատ արդար բան մը եղած պիտի ըլլար՝ այլ ինձ համար եպերելի, այլ կուզեմ ապրիլ աղջկա՜նս համար, մի միայն անոր համար։ Դուք ձեր պարտականութեան դէմ մեղանչեցիք, ես կը ճանչնամ իմինները։ Մեր մէջ ամեն բան վերջացած է, դուք ինձ համար այլ ևս ոչինչ էք, չեմ ճանչնար զձեզ։ Ձեզի ըսելիք մը չունիմ այլ ևս։ Հիմայ, պատասխանեցէ՛ք։ ո՞ւր է աղջիկս։

Կոմսուհին թոթափեց այն տեսակ մը թմրութիւնը որուն մէջ թաղուած էր։

—Ո՛չ, անկարելի է, չեմ ուզեր, չեմ ուզեր, գոչեց խեղդուկ ձայնով մը։

—Վերջին անգամ մըն ալ կ'ըսեմ, ո՞ւր է աղջիկս, հարցուց կոմսը դողահար ձայնով մը որ սպառնական կը դառնար։

—Ո՛չ, չեմ ուզեր, կրկնեց կոմսուհին խելայեղ, ակամայ արագ ակնարկ մը ուղղելով խուցին մէկ դռանը վրայ։

Կոմսը նշմարեց այդ ակնարկն ու աչքերուն մէջ նոյն փայլեցաւ։

—Բանի որ դուք չէք ուզեր պատասխանել ինձ, ըսաւ, ուրեմն ես ինքս փնտռեմ աղջիկս։

Եւ յառաջացաւ դէպի այն դուռը զոր կնոջը նայուածքը ցոյց տուած էր իրեն։

Նոյն վայրկենին, կոմսուհին սուր ճիչ մը արձակեց և մէկ ոստումով դրան ու ամուսնոյն մէջտեղ նետուեցաւ։ Այնտեղ, իր բոլոր հասակովը չտկուեցաւ, կուրծքը ուռուցիկ, նայուածքը բոցավառ, ու ըսպառնական երեւոյթ մը առաւ։

ԺԷ

ՄԱՆՈՒԿԸ

Պ. տը Լասէռ կնոջը վրայ յառեց իր արհամարհոտ ակնարկն, յետոյ անթաքստրելի ժպիտ նկարուեցաւ շրթանցը վրայ։

—Ա՛հ, ըսաւ կոմսուհին, հո՞ն է . . .

Պ. տը Լասէռ երկու քայլ առաւ դէպի առաջ։

Կոմսուհին գրան կրթնեցաւ, ձեռքերը ծալած։

—Ներս չպիտի մտնէք, գոչեց։

Մեռելական դեղնութիւն մը պատեց կոմսին դէմքն եւ մթին փայլակներ շողացին աչքերուն մէջ։

Քանի մը երկվայրկեան անշարժ մնացին իրարու դէմ, իրարու վրայ յառած իրենց կրակոտ նայուածքն։

—Թո՛ղ որ անցնիմ, ըսաւ կոմսը խրոպոտ ձայնով մը։

—Զըլլա՛ր։

—Կը հրամայեմ քեզ։

—Զըլլար։

Ջղաձգական դող մը եկաւ կոմսին վրայ, դիմագծերը պրկուեցան սոսկալի կերպով, եւ պայթելու մօտ բարկութիւն մը շողաց աչքերուն մէջ։

—Թշուառակա՛ն կին, գոչեց սուր ձայնով մը։

Ու վրան յարձակեցաւ, ուսերէն բռնեց ու կրնակի վրայ դարձուց զայն, կատաղութեամբ հրելով։

Կոմսուհին հաւասարակշռութիւնը կորսնցնելով, ծունգի վրայ ինկաւ։ Սակայն կոմսին ժամանակ չթողլով որ դուռը բանայ, ոտքի ելաւ, անոր վրայ ցատքեց եւ հագուստներուն փարեցաւ։

—Բայց թշուառական կին, ըսաւ Պ. Լասէռ խուլ ձայնով մը, կ'ուզես որ սպանե՛մ զքեզ։

Եւ բռունցքը վեր առաւ կնոջը վրայ։

—Այո՛, սպանէ՛ զիս։

Փոխանակ զարնելու, կոմսին բազուկը թուլցաւ ու վար կախուեցաւ։

—Ի՞նքն է, իմ աղջիկս է որ զքեզ կը պաշտպանէ իմ կատաղութեանս դէմ, ըսաւ։ չեմ ուզեր որ իր անմեղութեան շրջագգեստին վրայ արեան բիծ մը գըտնուի։

—Եւ կ'ըսէիք թէ վրէժխնդրութիւնը կ'արհամարհէք . . . Ահա՛ ձեր վրէժխնդրութիւն։ Բայց չատ լաւ գիտէք թէ ես կը սիրեմ իմ զաւակս, թէ կը պաշտեմ զայն, եւ կ'ուզէք ձեռքէս առնուլ զայն։ Պարոն կոմս, դիւային, տմարդի բան մըն է այդ, միանգամայն ոճիր մըն է։ Ո՛հ, զաւակը մօրը գրկէն խլել՝։ Բայց որքա՜ն ալ անարգ ըլլայ կին մը, միթէ ուրիշներուն նման սիրտ մը չունի՞։ Միթէ կարելի՞ է թող չտալ անոր որ սիրէ եւ ինքզինքը նուիրէ իր արիւնէն ծնած փոքրիկ էակին։ Ձեզ խաբեցի, ձեր պատիւն ոտքիս տակ առի, վատին մէկն եմ։ ինձ արժանի պատիժը կը պահանջեմ։ զարկէ՛ք ինձ, մեռնիլ կ'ուզեմ։

(Շարունակելի)

ԱԶԳԱՅԻՆ ԼՈՒՐԵՐ

Ազգային ժողովին ի գանձակ նիստ պիտի գումարի յառաջիկայ ուրբաթ ի Խորհրդարանի Ղալաթիոյ։

Օրակարգն է Ամեն. Տ. Խորէն Ս. Պատրիարք Հօր հրաժարականը։

Բարձր. Մեծ-Եպարքոսն երէկ իւր ներկայութեան կոչեց Ազգ. Պատրիարքարանի գործակատար Ցիրէնկեան Աբրահամ էֆէնտին և Ամեն. Տ. Խորէն Ս. Պատրիարք Հօր հրաժարականին վրայ բացատրութիւններ ուզեց։ Աբրահամ էֆէնտի տուաւ հարկ եղած տեղեկութիւնները։

Խառն ժողովն թէեւ ի նիստ հրաւիրեալ էր երէկ, սակայն Կրօնական ժողովէն չորս եւ Քաղաքական ժողովէն մէկ անդամ միայն ներկայ էին ի Պատրիարքարան։ Ներկայք՝ ընդ նախագահութեամբ Պատրիարքական Դեր. Փոխանորդ Հօր եւ ի ներկայութեան Ազգային ժողովոյ Դիւանին՝ կարդացին Ամեն. Տ. Խորէն Ս. Պատրիարք Հօր վերջին հրաժարագիրն ինչպէս նաեւ Կրօնական ժողովոյ Բ. Ատենապետ Դեր. Դարեգին Եպիսկոպոս Սրուանձտեանցի ու անդամ Արժ. Աւագ քհն. Մկրտչեանի, Քաղաքական ժողովոյ ատենապետ Ազն. Սահակ էֆէնտի Ղազարոսեանի եւ անդամ Մեծ. Միհրան էֆէնտի Յովակիմեանի հրաժարականներն, եւ այս առթիւ խորհրդակցութիւններ կատարելով որոշեցին վաղը, չորեքշաբթի, վերստին ի նիստ գումարել, հրաւիրելով նոյն իսկ հրաժարեալ ժողովականներն, որպէս զի անձամբ ներկայ գտնուին եւ իրենց հրաժարականին վրայ յատնեն ժողովոյ խօսքը։

Պատրիարքական Դեր. Փոխանորդ Հայրն անմիջապէս պէտք եղած հրաւէրն ուղղեց յայտնելով թէ ժողովականաց ո՛չ խիղճն ու ո՛չ պատիւը կը ներէ որ ազգին եւ տէրութեան վստահութեամբ ի պաշտօն կոչուելէ և զայն ստանձնելէ յետոյ, ճիշդ այն պահուն, ուր իրենցմէ անձնուիրութիւն կը պահանջուի, ուր իրենց փորձառութենէն եւ իմաստութենէն արդիւնք կ'ակնկալուի, ուր նոր ընտրութեանց դժուարութիւնք ակն յայտնի են, լքանեն իրենց պաշտօնը։ Հետեւաբար Դեր. Փոխանորդ Հայրը կոչումն ընելով իրենց պատուոյ եւ ազգասիրական զգացմանց, թախանձագին խնդրեց որ անպատճառ անձամբ ներկայ գտնուին Խառն ժողովոյ վաղուան նիստին։

Ցունաց և Հայոց Պատրիարքարաններու առանձնաչնորհմանց խնդրոյն քննութեանը համար կազմեալ յանձնաժողովն երէկ չորրորդ անգամ ըլլալով ի Նիստ գումարեցաւ ընդ նախագահութեամբ Դատական Նախարար Վսեմ. Բիզա փաշայի։

Յանձնաժողովն երեկուան նստին մէջ իւր խորհրդակցութիւններն աւարտելով տեղեկագիր մը պատրաստած է, զոր վաղուան նստին մէջ վերջին քննութենէ մը պիտի անցընէ։

Երէկ, Ամեն. Տ. Խորէն Ս. Պատրիարք Հայրն իւր գրեանքն ու գոյքերը Պատրիարքարանէն փոխադրելու աւուր ի Մաքրիգիւղ իւր բնակարանը։

Երէկ ի ներկայութեան երկսեռ ընտրեալ հրաւիրելոց՝ վայելուչ կերպիւ տեղի ունեցաւ ի Խասգիւղ, տեղւոյն Թաղ. Խորհրդոյ և Հոգաբարձութեան անդամներէն Պապաեան Մեծ. Պաղտիկ էֆէնտիի պսակադրութեան խորհուրդն՝ ընդ Ագնուհի Օր. Հռիփսիմէ Արծրունոյ, թոռ Հայ եկեղեցականութեան պատկառելի Նահապետ Արծրունի Արժ. Տ. Գէորգ Աւագ քահանայի, կնքահայրութեամբ Քաղ. Ժողովոյ անդամ Մեծ. Միհրան էֆէնտի Յովակիմեանի։

Պսակի արարողութիւնը կատարեց գիւղին Արժ. քարոզիչ՝ Յակոբ Աշտ Ծ. վարդապետ՝ իւր չուրջն ունենալով տեղւոյն քահանայից և դպրաց դասերն։ Հուսկ ուրեմն հարիւրամեայ նահապետն օրհնեց երկու ամոլներն ա՛ղնպիսի սրտառուչ, իմաստալից և հոգեբուղխ շեշտերով որք խորին տպաւորութիւն ազդեցին համայն հանդիսականաց վրայ։

Կը մաղթենք որ ծերունապարգ նահապետը բազմաթիւ թոռնորդիներ օրհնելու գերագոյն գոհունակութիւնն եւս վայելէ։

Կը խնդրուի մեզմէ ծանուցանել թէ յառաջիկայ շաբաթ օր, 8 սեպտեմբեր, Մնուանդ Ս. Աստուածածնի, Մաքրի-գիւղի եկեղեցւոյ տօնախմբութիւնն ըլլալով թէ՛ նոյն օր և թէ՛ հետեւեալ կիրակի օրը, սեպտեմբեր 9, հանդիսաւոր ժամերգութիւնք կը կատարուին և Ս. Պատարագ կը մատուցուի։

ՄԵՆԲՈՎ ՆՈՒՊԱՐԵԱՆ

ԲԱՌԱՐԱՆ

ՑՐԱՆՍԵՐԷՆ ՀԱՑ ԱՇԽԱՐՀԻԿ

ՏՊԱԳՐՈՒԹԻՒՆ Գ. ՊԱՂՏԱՏԼԵԱՆ

Հրատարակեցաւ 442 թերթն որ կը հասնի մինչեւ Moisi բառը։

ՆԵՐՔԻՆ ԼՈՒՐԵՐ

ՊԱՇՏՕՆԱԿԱՆԱԽՈՒՐԻՆՔ ԱՍՏԻՃԱՆԸ ԵՒ ՊԱՏՈՒԱՆՆԵՐԸ

Խմբով կղզւոյն Նախնական դատարանին նախագահ անուանեցաւ Հիւսէյին Հիւսնի էֆէնտի, առաջին քարտուղար կեդրոնական Նախնական դատարանին Արշիպեղագոսի կղզեաց Նահանգին։

— —

Սանիյէի երկրորդ աստիճան տարուեցաւ Մուսուլի Իտարէի ժողովոյ անդամներէն Միւֆթիզատէ Մէհմէտ ու Ասորի Զըրճիս էֆէնտիներու։

Սալիսէի աստիճան՝ Ասորի Սորսոմ զատէ Հանա էֆէնտիի և Սպարապետի Դրան Հեծելագօրաց դիւանի առաջին ճիւղին քարտուղարներէն Մէհմէտ Շէմսի էֆէնտիի։

— —

Երկրորդ կարգի Շէֆգատթ պատուանշան տրուեցաւ Թէհրանի իտալական դեսպանին կնոջ՝ Տիկին Տրթանէն կոմսուհւոյն։

Զորրորդ կարգի Մէճիտիէ՝ Պաղտատի Ղարպիւէ գիւղախմբին միւտիր Շէվքէթ պէյի։

Ի Բ. ԴՈՒՌՆ

Բարձր. Մեծ-Եպարքոսն և Արտաքին գործոց Վսեմ. Նախարարն երէկ խորհրդակցութիւն մ'ունեցան կարեւոր խնդրոց վրայ։

—Արտաքին գործոց Նախարարութեան խորհրդական Վսեմ. Ցարութիւն փաշա երէկ Բարձր. Մեծ-Եպարքոսին քով երթալով պահ մի խորհրդակցեցաւ և յետոյ Դատական պաշտօնատունը գնաց և Ներկայ գտնուեցաւ Ցունաց և Հայոց Պատրիարքարաններու առանձնաչնորհմանց խնդրոյն քննութեան համար կազմեալ յանձնաժողովոյ նստին։

—Եւրոպական Նախարարութեան խորհրդական Նազիֆ էֆէնտի երէկ Բ. Դուռն երթալով, Մեծ-Եպարքոսին ներկայացաւ և տուաջաւ Ն. Բարձրութեան ինչ ինչ հրամանները։ Նազիֆ էֆէնտի յետոյ տեսակցեցաւ նաեւ Ներքին գործոց Վսեմ. Նախարարին հետ։

—Սերպիական ու հելլենական դեսպանք, պարսկական դեսպանատան գործակատարն և ռուսական դեսպանատան առաջին թարգմանն երէկ Բ. Դուռն երթալով, յաջորդաբար տեսակցեցան Բարձր. Մեծ-Եպարքոսին ու Արտաքին գործոց Վսեմ. Նախարարին հետ։

ԿԱՑՍԵՐԱԶՈՒՆ ՀԻՒՐԵՐ Ի Կ. ՊՈԼԻՍ

Երեկի թղթերով առնուած եւրոպական լրագիրք միահաղոյն կը ծանուցանեն Ռուսիոյ գահաժառանգ իշխանին և Նորա եղբօր յառաջիկայ այցելութիւնն ի Կ. Պոլիս։

Զարեվիչին հետ մայրաքաղաքս պիտի գայ նաև Լէօրմէնպէրկի կէօրկէյ իշխանն և իր կինը, դուստր Դարատաղի իշխանին։

— —

ԴԱՐԱՏԱՂԻ ԻՇԽԱՆԸ

Զէթինէէն հեռագիր մը կը ծանուցանէ թէ Դարատաղի իշխանը մը-տադրութիւն ունի Ռուսիոյ գահաժառանգին հետ միւսոյն ժամանակ Կ. Պոլիս գալ յայտնելու Վեհ. Սուլթանին։

— —

ԵՐԿԱԹՈՒՂԻՔ

Առեւտրական և Հանրօգուտ շինութեանց Նախարար Վսեմ. Բարիֆ փաշա՝ Թուրքիոյ մէջ շինուելիք երկաթուղիներուն մէջ նեղ ճամբով երկաթուղւոյ գրութիւնն եւս ընդունուելու մտօք տեղեկագիր մը պատրաստած և այս տեղեկագիր մատուցուած էր Վեհ. Սուլթանին։

Արդ, Ն. Վեհափառութիւն, այս տեղեկագրոյն վրայ, հրամայած է ընդունիլ այդ գրութիւնը, միայն թէ Էնկիւրիէն մինչեւ Պաղատատ

ԴՐԱՄԱԿԱՆ

ՂԱԼԱԹԻՈՅ ՊՈՐՍԱ

Ղալաթիա, 4 Սեպտ.

Օսմանեան Քոնսոլիտ

Երկայն երեսակոյ գծոյ (Մէջտեղ Ս. Սէնթ		— —
Պերայի գծուածքին վերջը	»	— —
Բերայի մէջ	»	— —
Ռաուսուսի բաշուածքը		Գ. Կ. 20 31
Կէս-տարի	»	» 20 33
ԻՍԹԻԳԱԼԸ ՏԱՒԻԼԻ		
Երկայն երեսակոյ		— —
Ամբ առաւտ		61 28
Կէս-օր		61 22
ԸՆԹԱՑՔ ԱՐՔԻԼԹԹՈՅ		
Փոխառութիւն	Ա. Սերիա	Գ. Կ. 43 3/2
»	Բ. »	» 25 1/2
»	Գ. »	» 20 36
ԲԱՆԿԵՌՈՒՄՈՎ		
Սովրէթի ռուբլիներով	Ամբ. Լիր.	5 5
Կրեթի ռուբլիներով	Ոսմ. »	9 26
Պանք ոք Փոնտ	» »	7 7
Սուր. Շահմ եվրոներ	» »	5
Թրամուէյ	» »	510
Բանքի երկաթուղի	Ֆր.	79 3/8
Բանքերի երկաթուղի	Գ. Կ.	137
ԸՆԹԱՑՔ ԴՐԱՄՈՎ		
Օսմանեան սոկի	ՀՌԼ.	100
20 ֆրանկոց	»	87 12
Անգլիական սոկի	»	110 12
Մարք (գերմանական սոկի)	»	107 20
Իմբերիալ	»	91 10
Գրիմլիզ	»	51 16
Լուսիի թղթագրամ	»	6 98
» արծաթի	»	95
Մէկ. արծաթ (տարբ)	»	167
Կէյնոց	»	105
Հինգնոց	»	102 30
Մէթալիք	»	100 10
Թառանձկէ	»	13

ԵՒՐՈՊԱԿԱՆ ՊՈՐՍԱ

Բարիզ, 15 Սեպտեմբեր, ժամ 3 վայր. 40 ր.

Ֆրանսական Իսպանի 3 %		96 20
» » 4 1/2 %		106 30
Օսմանեան ցանցիկաւ Օբլիգ.		19 40
Օսմանեան երկաթուղի		81 25
» Լիւթիի բաժնեթուղթ		327 50
Պանք Ֆրանսան		647 50
Գրեսիի Լիոնէ		808 75
Իտալական Ռանտի 5 %		96 5
Հինգնոց 5 %		476 25
Բրիտանիէ Թիւրք (1890)		430
Իսպանական միացեալ		494 62 1/2
Պանք ոք Բարի		865
Սուէզի մաքսի արժէթուղթ		473 12 1/2
Սուէզիի ջրանցք		2411 25
Սպանիական արտաքին		78 11/16
Ռիո Թինթո		678 75
Ռէալ-խանոս		715
Զէր Լանտարի վրայ		25 27 1/2

Լոնտոն, 15 Սեպտ. ժամ 6 վայր. — երեկոյ

Անգլ. ցանցիկաւ		95 3/4
Սուս. » Սերիա Դ.		19 1/16
» » » Ա.		43 3/4
» » » Բ.		25 1/2
» » » Գ.		19 1/8
Փոխառութիւն 1877		103 1/2
Պանք Օթոման		15 11/16
Եգիպտական միացեալ (Ունիֆիքէ)		97 3/8
» առանձ. (բրեվիլեժիթ)		103 3/4
Ցարա Սանիէ		84 1/4
Ցօհանիսպուրկ (փոխար. Բոշիյա)		102 1/4
Հինգնոց 5 %		93 3/4
Մանաքոլ »		78 1/2
Ռուսական 1889		99 1/16
Փոխանակութիւն Բարիզի վրայ		25 26 1/2

Վիէննա, 15 Սեպտ. ժամ — վայր. —

Օսմանեան երկաթուղի		36 60
» Լիւթիի բաժնեթուղթ		137
Փոխանակութիւն Լոնտոնի վրայ		112 80

ՀԱՐԻՒՐ ՏԱՐԻ ԱՊՐԵԼՈՒ ԱՌՈՒԵՍՏԸ

Այս վերնագրին տակ ուշադրաւ առողջարանական յօդուած մը հրատարակուած է գիտական հանդէսի մը մէջ, զոր չենք կարող չի թարգմանել և հանրութեան խորին ուշադրութեան չի ներկայել, երբ կը տեսնենք որ հանրօգուտ սկզբունքներով և դարաւոր փորձառութեան վրայ հիմնեալ անդելի կանոններով ճոխացեալ է այն։

* * *

Ռուսերէն մարդուն ըսէին «կ'ըսուի, որ կը նշանակէ «դար մը ապրող»։

Արդարև մարդ արարածն ստեղծուած է առ նուազն հարիւր տարի ապրելու համար, եթէ չարաչար աղէտք և յեղակարծ հիւանդութիւնք չի յարձակին նորա վրայ։

Մեր կիրքեր, մեր վիշտեր ու տառապանքներ, առողջապահիկ օրինաց դէմ մեր գործած կանոնազանցութիւններն են որ աւելի յաճախ կ'արդիլեն զմեզ մինչեւ այդ տարիքը հասնելէ։

Մարդ երբ երիտասարդ է, կենաց տեւողութեան վրայ բնաւ չի խորհիր։ Կամովին կը հաւանի մեռնիլ քառասուն կամ յիսուն տարեկան։ «կարճ սակայն զուարճալից» կեանքը կը սիրէ։ Եւ ապա, երբ քառասուն տարեկան կը լինի, մինչեւ վաթսուն հասնիլ կը բաղձայ։ Երբ վաթսունի կը հասնի, ապրելու փառասիրութիւնը այլ եւս սահման չունի։

Կեանքը այնքան դէշ բան մը չէ որ մարդ կարենայ անարդել զայն, մինչեւ իսկ երբ դադրած է իւր գեղաձիծաղ կողմը ցոյց տալէ։

Մարդ միշտ տրամադիր է գտնելու արդարացուցիչ պատճառ մը ապրելու իրաւունք ունենալու համար։

Սալէռնի դպրոցը տեսակ մը առաքինութիւն կը համարէր մինչեւ կարի յառաջացեալ տարիք մը ապրիլն, և իրաւունք ալ ունէր, այնպէս չէ՞։ քանզի, եթէ անձնիւր անհատ ծերութեան հասնելու փառասիրութիւնն ունենար, աշխարհ անհունապէս առաւել իմաստուն պիտի լինէր։ Անթիւ յիմարութիւնք կան զորս չի պիտի գործէր։

Գաղիերէն հին առած մը կայ։

Լէվի — ինչ, մէնյէ — ինչ,
Մէնյէ — ինչ, ֆուշէ — ինչ,
Ֆիզ ինչ-ը լ'օմ ինչ ֆու — ինչ։

ելնել վեցին, ուտել տասնին,
Ուտել վեցին, պառկիլ տասնին,
Կը հասցընեն մարդուն տարիք
Ճշդապէս տասն անգամ տասնին։

Անտարակոյս այդ սկզբունքը ընտիր սկզբունք մ'է։ պէ՞տք է մակաբերել ատի թէ ամէն անոնք որ ուշադրութիւն չեն ընծայեր այսմ, ծերութեան թեւակոխելէ առաջ պիտի կքին կամ իրենց կենաց օրերը կիսովին պիտի նուազին։

Սալէռնի դպրոցը քնոյ խնդրոյն նը-կատմամբ շատ խիստ էր։ իրաւունք չէր տար ոչ ումեք պառկիլ տասը ժամ։

Այս ամէնը շատ խիստ են։ Բիչ մ'ալ բժիշկներուն ունկնդրենք։ տեսնենք սոքա ի՞նչ կը խորհին։

Տոքթ. Լէվիս Ա. Սայռէն՝ նշանաւոր վիրաբոյժն է որ պիտի խօսի մեզի։

Ցայտնի է որ Ամերիկան Եանքիներ յոյժ չարքաշ կեանք մը կը վարեն։ հարկ է ուրեմն, ապրելու բաղդին նկատմամբ, յառաջագոյն զանոնք ապահովցնել։

Հանդարտելու ենք։ Մարդ կարող է այսօր խոր ծերութեան հասնիլ արդի առողջապահութեան կանոնները նախընտրելով հին ժամանակաց առողջապահիկ օրինաց։ Կը թուի մինչեւ իսկ թէ ուրեմն մինչեւ տասնեւհինգ տարի առաւել է այսօր կենաց միջին տեւողութեան չրջանը քան որ էր երբեմն։

Մեր նախնիք կանուխ կ'ելնէին, քիչ կը քնանային, շատ կ'ուտէին, շատ կը խմէին, և ոչ չնչելի օգէն, ոչ առողջութենէ և ոչ իսկ անմաքրութենէ չէին գանգատեր։

Անոնք որ չեն իմաստասիրած 17րդ և 18րդ դարու ընտանեկան կեանքը, չեն կրնար երեւակայել թէ այս փայլուն ժամանակի բովանդակ չքեղութեան ո՛ր աստիճան առողջապահութեան և դիւրակեցութեան բացարձակ չգոյութիւն մը ընկերացած էր։

Քաղաքները ողոտտ կեղտոտ էին ամենայաճախ, այնու զի ոռոգում կը պակսէր բաւին ընդարձակ առմամբ և բովանդակ բացակայութիւն մը կը տիրէր այն մեծ կոյուղիներու որք կը վտարեն փողոցներուն և տուներուն հոտերն ու ապականութիւնները։

Այս մասին և այս տեսակէտով ի՞նչ միջոցներ որ ի գործ դրուած են, ազգականապէս նպաստած են մարդկային ազգի երկայնակեցութեան։

Սակայն այս բաւական կայ։ աւելին կայ։

Եթէ կ'ուզէք նէվրէօլի տարիքը հասնիլ, ինչ ինչ սկզբանց պարտիք հետեւիլ։ խոյս տալու էք սառնորակ ըմպելիներէ որք կ'անդամալուծեն, կը ջլատեն ստամոքսն, յաղթելու էք վրէժտաց և տառապանաց, կեանքն հաւասարակշռութեան տակ դնելու էք, կանոնաւոր ժամերուն ուտելու էք, իմաստուն կենցաղավարութեան մը հետեւելու էք, ձեր անձին և կազմութեան հաճեմատ և յարմար փիլիսոփայութիւն մը կազմելու էք, պատահելիք դժբաղդութեանց և անհաճոյ պատահարաց հանդէպ ճակատագրական կրօնով մը տոգորուելու էք։ բաց ատոնք, ուրիշ ամ քնանալու էք, եթէ կրնաք։ մի վախնաք խուն ինչ քնանալէ ցերեկ ատեն, եթէ բուռն հարկ մը կ'զգաք։ Բուռն ալ մարսեցուցիչ է։ դիտուած է որ երկու չուներէ որոց մին որացած է և միւսը քնացած՝ ուտելէ առաջ, այն որ որացած է մարսողութիւն ունեցած չէ, մինչդեռ միւսն ունեցած է։ Եւ զայս ապացուցանելու համար, այս պայմանաց մէջ երկու չուներն սպաննուած և ստամոքսնին քննուած է։ Ի՞նչ աքանչելի են մարդիկ։

Նարոլէոն Ա. չորս ժամ միայն կը քնանար։ Բէլիսիէ՝ երկու, առ առաւելն երեք։ Բայց ատսի չի կրնար հետեւցուիլ թէ պահանջեալ արդիւնքը ձեռք կը բերուի անվտանգ, երբ մարմինն հանգիստ կը պահանջէ։

Թէբ եւս խիստ քիչ կը քնանար։ բայց օրական չորս կամ հինգ ժամ, իւր թիկնաթոռին վրայ կը մրափէր։ Ըստ կամս կը քնանար, երբ պարապոյ ժամեր ունենար։ Կ'ըսէր։ «Զիս արթնցուցէք քսան վայրկեանէն», եւ երբ կ'արթնցնէին զինք, աշխատելու տրամադրութիւն մը, թարմութիւն մը զգայով, իւր բովանդակ ժրութեամբ գործի կը փութանար։

Այլ սոքա բացառութիւններ են։ կան մարդիկ որ առանց քնոյ կրնան անցընել, ինչպէս Սուչլի և այլք առանց ուտելու կրնան անցընել մանաւոր ժամանակ մը։

Մունդի խնդրոյ դալով, կանոններն այլազան են։ Աւելի յաճախ կ'ուտենք չափէն աւելի։ Բմպելեաց դալով, սոքա գործածուելու են միայն դեղի համար։ Բայց սխալ է կարծել թէ մաքուր ջուրը նախընտրելի է գինւոյ կամ գարեջրոյ։

Վերջապէս գիշերն աշխատիլ և ցերեկին քնանալն ալ հիւանդութեան պատճառ չէ։ Բազում անձինք յառաջացեալ տարիքի մը հասած են այս դրութեան հետեւելով, սա պայմանաւ որ քնանան այնքան որքան որ իրենց կազմութիւնը կը պահանջէ։

Եզրակացնենք խնդիրը, խնամեցէք ստամոքսնիդ և թոքերնիդ, ոչ թէ բժշկութեամբ այլ առողջապահութեամբ։ ապրեցէք կանոնաւորապէս և յարմարապէս, քիչ մ'ալ փիլիսոփայ եղիք։ —զուարթ և ուրախ եղիք։ Այսու հանդերձ, ինչ որ կ'ուզէք ըրէք, և պիտի ապրիք հարիւր տարի եթէ խոյս տաք վնասակար օդոյ հոսանքներէ, եթէ կռիւ չընէք, եթէ մենամարտ չունենաք, եթէ ժանտախտ չունենաք, եթէ դատական գործերու մէջ չխառնուիք, եթէ վայրենի պարտատէրներու չի հանդիպիք, եթէ այլանդակ զոքանչներու և խօսք չի հակցող ամուսիններու հետ բան չունիք։

Ինչպէս կը տեսնէք, շատ մեծ բան պէտք չէ հարիւր տարի ապրիլ կարենալու համար։

Հոս կը վերջանայ այս յօդուածն։ Մաղթենք որ լրջօրէն ուշադրութեան առնուին այս տողեր, և կամք և սիրտ պարգեւուի յերկնաւորէ հետեւիլ կարենալու համար այս օրհնեալ և անմեղ սկզբանց, առ ի բարեկեցութիւն և երանութիւն մարդկային ազգի։

Վ. ԹՈՎՄԱՍԵԱՆ

ԼՐԱԳԻՐ ՄԸ ԳՐԱՍԵՆԵԱԿԸ

(Տեսարանը կ'անցնի քաղաքական, գրական և առեւտրական մեծ լրագիր մը խմբագրութեան սրբարանին մէջ։— Մեծ սեղան մը զորգով ծածկուած։ — կաղամարներ, գրիչներ, կնքանշխարներ, երկու մկրատ։—Տասներկու աթոռ։)

Տեսարան Առաջին

Խմբագրութեան քարտուղարը, մեծ շտապաւ կը մտնէ ներս։—Մարդ չկայ՝... Եթէ ես ալ չըլլամ, չեմ գիտեր այս լրագիրն ի՞նչպէս մէջտեղ պիտի ելլէ... (Գլխարկը աթոռի մը վրայ կը նետէ եւ ուժգին կերպով զանգակը կը հնչեցնէ։ — Երիտասարդներուն քով յարատեւութիւն չկայ... ծանրգլուխ մարդերու այն հին ցեղը Լուի Ֆիլիբի հետ անհետացաւ։

Գրասենեկին մանչը։— Զանգակը զարկի՞ք։

Քարտուղարը։ — Հարցուցէք վերակացուին թէ վաղուան համար ի՞նչ ունինք։

Գրասենեկին մանչը։—Շատ լաւ, պարոն։ Ահա նամակները... լրագիրները տուփին մէջ են։ (Դուրս կ'ելլէ)։

Քարտուղարը, նամակները բանալով աշխուժիւ։ — «Սիրելի պարոն, ձեր բարութիւնը յայտնած պիտի ըլլայիք եթէ այս գիշերուան համար ո և է թատրոնի մը մէջ օթեակ մը գտնէիք ինձ... կինս ձեզ յոյժ երախտագէտ պիտի ըլլայ...» Էյ, գնա՜ բանդ։ Ուրիշ մը նայինք։ «Վերնատունէն երկու աթոռ, եթէ կը հաճիս, Նինիչին և ինձ համար...» Նորէ՞ն... (Ուրիշ նամակ մը կը բանայ)։ «Պարոն, թէեւ դերձակ, երաժշտութիւնը կը պաշտամ... իմացայ որ Օրէառիօմիքը մեծ յաջողութիւն մ'ունեցեր է։ հետեւաբար, կը յուսամ որ պիտի կարենաք դէնիսոն մը տալ ինձ Տ-ռնէ օրէառային համար։»

Վայ թշուառական, կարծես թէ Բարիզի բոլոր թատրոններն իմ տրամադրութեանս տակ են...։

Շարունակենք։ «Պարոն խմբագիր, կը փափաքիմ ձեզ բացատրել նոր յատակագիծ մը մերձակայ Արուեստահանդէսին համար որ այս մեծ գաղափարին նոր կերպարանք մը պիտի տայ։ Երկու ժամ խօսակցութիւն կը բաւէ...» Շնորհակալ եմ...։

Տեսարան Բ.

Խմբագրութեան Քարտուղարը, Վերակացուն

Քարտուղարը։— Վաղուան համար բաւական նիւթ ունի՞նք։

Վերակացուն։— Բան մը չունինք։ Ցիսուն տող Տեղէկութիւն, Թերեմ և Զանգանը։ կը պակսի երեք մեթր լիսուն...

Քարտուղարը։—Ծանուցում չկա՞յ։

Վերակացուն։— Չորս տողոցը կայ միայն։

Քարտուղար։—Եւ իբրեւ մարմա՞ր (1)։

Վերակացուն։—Մարմարը հատած է։ Երկուշաբթի օրը տուի «Քաղաքային արդարութեան վրայ կապանջարն (pissenlit) ազդեցութիւնը»։ Երեքշաբթի, Պոխանրնութիւն նկարագրութիւնը...։

Քարտուղարը։—Եւ կարաւանաց վրայ մեծ ուսումնասիրութիւնը...։

Վերակացուն։—Ամիս մըն է որ գրինք։ Տօքթէօռ Ֆորքրոէին յօդուածը կայ միայն, «Անուշեղէնը տասներեքերորդ դարուն մէջ»։

Քարտուղարը։— Այժմէութիւն չունի ատիկա։ (Թուղթերը կը խառնէ։) Ահաւասիկ, առէք սըրիկա... «Փորհրդածութիւնք Սերպիոյ յեղափոխութեան վրայ»։ Երբ ուրիշ յօդուած ձեռքս անցնի, զանգակը կը զարնեմ։

Վերակացուն։ — Գրաշարը կ'սպասէ թեւերը ծալած։

Տեսարան Գ.

Քարտուղարը, մինակ։— Մեծ ոճրագործներն իրենց հարուածներն ընելու էին ճիշդ այն միջոցին որ Նիստերը դադրած են և ատեաններն արձակուրդի մէջ։ Ամէնէն փոքր թռօմանը մեզ ազնիւ ծառայութիւն մը կրնար մատուցանել...։

(Առտուան լրագիրներն աչքէ կ'անցընէ և տենդոտ շարժմամբ մը կը խաղայ խոշոր մկրատի մը հետ։) Ծրագիր չիրմի մը ի յիշատակ Սիռօտէնի, աս ազէ՞կ (կը կարէ)։—Աս ի՞նչ է... Ֆուքսինը... սքանչելի, (կը կարէ նորէն)։

Գրասենեկի մանչը։— Ձեռագիր կ'ուզեն կոր։

Քարտուղարը։—Տարէք սըրիկա... ես քիչ մը աշխատիմ... (կը գրէ)։

(1) Մարմար կը կոչեն այն յօդուածներու և այլ և այլից ամրողջութիւնն որք առաջուընէ կրնան գրուիլ և առանց անպատեհութեան ուշ հրատարակուիլ։

Բարիզ, 23 մայիս։—Տարտամ լուրեր, որք սակայն օրէ օր աւելի կը հաստատուին, կը թուին ծանուցանել մեծ փոփոխութիւն մը և սաստիկ մտահոգութիւն կը պատճառեն։ Մեր հաւաքած իրողութիւնները դեռ կատարելապէս վաւերական չեն, որպէս զի կարենանք ընել յայտնութիւն մը հեռաբերքարշաւ, բայց կանխահաս գիշ առնենք, մեր բոլոր կասկածները պիտի փարատին, պիտի կարենանք յերեւան հանել այս տարօրինակ գաղտնիքներն, որոշափ ալ դժուար ըլլայ զանոնք հրապարակել։ Ուրիշ խնդիր մ'ալ կայ, առաջնոյն չափ կարեւոր, զոր յիշեցնելու համար կը նշանակենք և ցուցնելու համար ընթերցողին թէ լաւ տեղեկութիւն առած ենք մենք։ (Զանգակը կը հնչեցնէ)։

—Ասիկա Բ-ը-ռ-ի-Բ-ա-ն-ին մէջ գրէք։

Վերակացուն։— Պզտիկ հատուած մը պէտք է երկու յօդուածները իրարմէ զատելու համար։

Քարտուղար։— Քանի՞ տող։

Վերակացուն։— Հինգ վեց տող կը բաւէ։

Քարտուղարը, գրելով։—«Կը խնդրենք մեր այն պաշտօնակիցներէն որք ամեն օր փոխառութիւններ կ'ընեն մեր լրագրէն որ համին յիշել թէ ո՛ւսկից կը քաղեն զայնս։ Ըստ ինքնս անշուշտ կը հասկցուի։»

Վերակացուն։— Քրոնիկը դեռ չը հասաւ։

Քարտուղարը — Ան աւանակ Սէնթ-Անրթօնը միշտ ուշ կը մնայ։

Գրասենեկին մանչն։— Ահա քրոնիկը... հիմա բերին... Պ. տը Սէնթ-Անրթօն քիչ մը անհանգիստ է։ իւր սպասուհւոյն հետ զրկեր է։

Քարտուղարը։— Ազէ՞կ, ազէ՞կ։

Վերակացուն։— Երկու հատ լուր բերին։ Սէն-Ժէռմէն թաղէն օրիորդ մը իւր մօր հետ գողութիւն ըրած ատենը բռնուած է, «Աչեան մեծ Շտեմարաններուն» մէջ։

Քարտուղարը։—Շատ լաւ։ Վերնագիր դրէք՝ «Սորհրդաւոր ամբաստանութիւն», մեծ գլխագիր տառերով։

Վերակացուն։— Ցետոյ, կազի պայթում մը Մոնմառթռ փողոցին փերեզակներէն մէջն խանութը։

Քարտուղարը։ — Դրէք «Զարհուրելի պայթում մը»։

Վերակացուն։— Բայց... մարդու վնաս չէ հասեր։

Քարտուղարը։— Հոգ չէ։ Պայթման ժրխորն է որ սարսափելի է եղեր։ արդիւնքները ոչինչ են։ Էյ, գացէք բաներնիդ...։ արտասահմանի լուրերը գրեմ։

Տեսարան Դ.

Քարտուղարը կը գրէ։— «Եւ ոչ մէկ օր այսչափ ամուլ եղած էր ամեն տեսակ լուրերու համար։ Մեծ պետութիւններն իրենց գաղտիքները կը պահեն։ Այսչափ քիչ բնական անշարժութիւն մը մտատակայ փոթորիկ մը կը ծանուցանէ։ Եթէ յիշենք Արեւելքն եկած վերջին ազդարարութեանց նկարագիրը, պիտի ստիպուինք համաձայնելու թէ անկողմնակալ դիտողի մը համար ոչինչ նուազ ապահովական է քան այժմու կացութիւնն։ Ցանկարծական ցընցում մը կը գուշակենք։ Իսկ թէ խարուինք...։ կը կրկնենք, խաղարարի մը եզերքը կը գտնուինք...։ Ռուսիոյ բռնած դիրքը բնաւ երկրայել չ'տար։ Աւստրիա դիմակը հանելու վրայ է, և Թերակղզին օրէ օր աւելի խառնութիւն կ'ազդէ եւրոպական մեծ պետութեանց։ Այսչափ ցաւալի նիւթի մը վրայ չենք ուզեր ծանրանալ։»

(Դուռը կը զարնեն)։

Մտէ՛ք...։

Տեսարան Ե.

Քարտուղարը, Պարոն մը

Պարոնը։—Խմբագրապետը ո՞ւր է, հաճէիք ըսել։

Քարտուղարը։—Առտուն միայն կարելի է զայն գտնել։

Պարոնը։—Ո՞ւրտեղ։

Քարտուղարը։—Օթէլ տ'Անկլըթէռ, ի Պիառից։

Պարոնը։—Զրաղումներս չեն ներեր... բայց անոր տեղը կրնաք բռնել, այնպէս չէ՞։

Քարտուղարը։—Երբեմն, պարոն։

Պարոնը։—Կուգամ բան մը խնդրելու։ Հօրեղբօրս, Պ. տը Քռէվանբիին մահը ծանուցեր էիք, իւր յիշատակն անպատուող նկատողութիւններ աւելցնելով։

Քարտուղարը։—Քռէվանբի՞... խառն յանձնառութիւններ ընող...։

Պարոնը։—Այո՛, այո՛։ Բայց այդ անձն որու մահը կը ծանուցանէք ողջ առողջ է։ Կուգամ խնդրել յետս կոչումն այդ լուրին որ այնչափ սխալ է որչափ չարակամ։

Քարտուղարը։ — Վստա՞հ էք որ ձեր հօրեղբայրը մեռած չէ։

Պարոնը։ — Ահա նամակ մը զոր երէկ գրեր զրկեր է։ Իւր հողերուն մէջ է, Բոլկանի մօտ։ Այս սխալ լուրերն ընտանիքներու համար չատ անգութ ու խռովիչ են։

Քարտուղարը։ — Շատ լաւ, պարոն, պիտի ուզեմ այդ լուրը... միայն պիտի խնդրեմ ձենէ որ եթէ ձեր պարոն հօրեղբայրը իրաւցնէ մեռնի, հաճիք ամենէն առաջ դուք ինձ իմացնել։

Պարոնը։—Կը խոստանամ։ (Կը բարեւէ և դուրս կ'ելլէ)։

Տեսարան Զ.

Քարտուղարը, մինակ։ (Կը գրէ)։ «Որչափ ալ պարսաւենք նորէն քիչ է այն թեթեւութիւնն որով ամենէն սխալ լուրերը կը տարածուին և ընդունելութիւն կը գտնեն։ Երէկ ծանուցինք, հաւատալով պաշտօնակցի մը որուն չենք ուզեր անունը տալ, մահն Պ. Քռէվանբիի, ... ատեանին նախորդ խորհրդական։ Այս դատաւորին երեկի թուականով մէկ նամակը, որ այքերնուս դիմացն է, կը հաստատէ ստութիւնն այդ լուրին։ Այսուհետեւ պիտի կասկածինք այն տեղեկութիւններէն որք չեն գար ուղղակի մեր թղթակիցներէն, որոնք անչնչափ խղճամիտ են միշտ։»

Տեսարան Է.

Քարտուղարը, Վերակացուն

Վերակացուն։—Մէկ մէջդր քսանեհինգ մնաց։

Քարտուղարը։—Թրամվէյին տակ ճզմուած ծեր կնկան լուրը նորէն դրէք։ միայն, չհասկցուելու համար, յետին ծայր թշուառութեան մէջ ինկած երեք տղաք աւելցուցէք։

Վերակացուն։—Անցեալ շաբաթ երկու հատ ունէր արդէն։

Քարտուղարը։—Հինգ կ'ընէ ամէնը... ժողովուրդը հետզհետէ պակսելու վրայ է, տղոց թիւին նայելու չէ։

Վերակացուն։—Ա՞յսչափ։

Քարտուղարը։—Ահա երեք չորս բառախաղեր, քիչ մը հին են, բայց հոգ չէ, ժուռժ Սէնդին կը վերագրենք։

Վերակացուն։—Պ. Իսսոթուլեա (անդամ գիտական կաճառին) ուսումնասիրութիւն մը զրկած է «Բանամայի պարանոցին աւարտման վրայ»։

Քարտուղարը։—Հա՜, ազէկ միտքս եկաւ։ դարակին մէջ ձգած էի հինգ վեց էջ գիտողութիւնք Սահարայի մէջ բացուելիք ծովին վրայ։... «Անապատն այսուհետեւ նաւելի... ժողովուրդները ձեռք ձեռքի պիտի տան...» ո՞ր ծակը խօթեցի... հա՜, գտայ, ազատեցա՛նք։

Վերակացուն։—Ցիսուն սանթիմէթր աւելի պիտի գայ։

Քարտուղարը։—Մարմարէն պահեցէք աւելցածը։

(Վերակացուն դուրս կ'ելլէ)։

Տեսարան Ը.

Քարտուղարը, հինգ վեց Խմբագիրներ

Խմբագիրները։—Այսօ՞ր է որ պիտի ըստանանք թռչակները։

Քարտուղարը։—Այո, պարոններ, կըրնաք ձեր ստակն ընդունիլ բայց առաջուընէ կ'իմացնեմ ձեզ որ եթէ այսուհետեւ նորէն այսպէս նեղը ձգէք զիս, հեռագիր պիտի քաշեմ ի Պիառից։ (հառաչելով) իրաւցնէ կ'անհետանայ կոր ծանրգլուխ մարդոց ցեղը...

Խմբագիրները։—Բայց վաղուան թիւը։

Քարտուղարը, ծանրութեամբ։—Պատրաստ է, պարոններ, և կը համարձակիմ ըսելու թէ միւս օրերէն վար չմնար։

Թարգմ. Ա. Զ. ՕՌԼԻԼԻՆ ՇՕԼ

ՆՈՐ ՀՐԱՏԱՐԱԿՈՒԹԻՒՆ ԱԲԻԿԵԱՆ ՄԻՀՐԱՆ ԷՖԷՆԴԻ

ՄՈՒԹԱՍԱՐ

ՍԱՐՅԻ ՕՍՄԱՆԻ

Մինչեւ ցարդ աշակերտք օսմաներէնի կանոններն ընդարձակ քերականութենէ կ'ուսանէին որով մեծ դժուարութեանց կը մատնուէին։ ահա այս անգամ սոյն պակասն ալ կը լնու մեզուաչան և փորձ հեղինակն՝ յօրինելով սոյն գործ որ կը պարունակէ օսմաներէնի մէջ գործածուած Թուրքերէն, Պարսկերէն և Արաբերէն հիմնական կանոններն ամենապարզ թուրքերէնով գրուած հանդերձ հրահանգօք։ Գին 3 ղրուշ։ վարժարանաց 25% զեղչ։

ԱՌ ԸՆԹԵՐՑՈՂՍ

Սառորագրեալս պատիւ ունի ներկայիս ծանուցանել իր բազմաթիւ յաճախորդաց թէ Եւրոպայի հռչակաւոր գործարաններէն այն ինչ բերել տուած է նոր և վերջին կատարելագործութեան հանմանատեսակ մեքենայներ, ժամանակիս պահանջմանց ըստ ամենայնի յարմար, որոնցմով կարելի է ամէն չափով և ձեւով լուսանկարներ արտագրել ի կատարեալ գոհունակութիւն ամենէն դժուարաճաշ յաճախորդաց։

Մեր բազմաթիւ բարեկամք կարող են համոզուիլ մեր ըսածներուն պարզ այցելութեամբ ի մեր գործատուն, ուր կարող պիտի լինին ունենալ գիւրամատչելի գնեալով ընտիր և ամենամաքուր լուսանկարներ։ Կատարելագործ միշտ անձամբ կը հանէ լուսանկարներն առանց երկրորդական պաշտօնէից ձեռքը ձգելու։

Արդէն 25 տարիներէ ի վեր մեր յաճախորդաց նկատմամբ մեր տան ունեցած բարւոք յարաբերութիւններն ինքնին բացայայտ ապացոյցներ են մեր ըսածներուն ճշգրտութեան։

Օգը երբ ամպոտ է, լուսանկարն երբէք տարբերութիւն չունենար։ գործատանս մէջ թէ արանց և թէ կանանց համար մանաւանդ վարսայարդար մը կը գտնուի։

ԼՈՒՍԱՆԿԱՐԱՏՈՒՆ
ՆԻԿՈԼԱԷՒ ԱՆՏՐԻՈՄԻՆՕ

99, Սուլթան Պայազիտ Քէշէճիլէր Պոյը, 99
204 Կ. Պոլիս 30—90

Սիրալ է կարծել թէ. Վիշիէն դուրս, փրկութիւն չկայ լեարդի հիւանդներուն համար։ Ի՞նչ Վալ-Տէլ-Էլէոդ, թիւ 6 աղբիւրը, կը պարունակէ մէկ կրամ աւելի պիքարպոնատ տը սուտ քան Սէլէսդէնը և 92 միլիկրամ երկաթ փոխանակ 4 ի։ Հետեւաբար, Վալս Տէլիսէօզն, թիւ 6, կը բուժէ լեարդը, առանց տկարացնելու հիւանդը։

Վալս Տէլիսէօզներու ընդհանուր մթերանոցն է ի Բարաքէյ, Տէլիրմէն խան, Ղալաթիա, Կ. Պոլիս։

Վալս Տէլիսէօզներու գինն է 60 ղրուշ 12 շիշերուն համար, որք կը յանձնուին տունը, կամ հոգենաւուց եւ երկաթուղւոյ կայարանները։ 25 շիշերը 112 ղրշ. 50 շիշնոց սնուուկը 216 ղրուշ։

406 7—9

ԱԶԴ

Ամերիկեան հոգենաւը, նաւապետ Համպլին, Լիվրբուլէն աստ կ'սպասուի ամսոյս 18ին։ ԷՆՏ. ԼԱՖՈՒԷՆ
Գրասենեակ Ամերիկեան ընկ.

ՖԻՒՆԱՐՏ ՇՈՒԴԵՆԱՒԱՅԻՆ ԸՆԿ.
CUNARD

Atlas հոգենաւը, նաւապետ Պարլօու, աստ հասաւ և քիչ ատենէն պիտի մեկնի Լիվրբուլ։

Kedar հոգենաւը, նաւապետ Ստիֆէնս, աստ հասաւ։

ՊԷՐՊԷՐԵԱՆ ՎԱՐԺԱՐԱՆ
(ԴիւրէօՊէյ Ի ցերեկեաց)
ՍԿԻՒՏԱՐ
(Հնգետասանելորդ տարի)

Վարժարանս իւր ժե տարեշրջանը կը թեւակոխէ յառաջիկայ սեպտեմբերի սկիզբն։

Աշակերտաց վերամուտը և նորոց ընդունելութիւնը կ'սկսին սեպտեմբեր 3, երկուշաբթի օրէն։

Դասուց սկզբնաւորութիւնը տեղի պիտի ունենայ սեպտ. 10, երկուշաբթի առաւօտ։ Հիմնադիր Տնտէսն

4—5 162 Ռ. Ե. ՊԷՐՊԷՐԵԱՆ

ՀԱՄԱԶԳԵԱՆ ՎԱՐԺԱՐԱՆ ՕՐԻՈՐԴՈՒՑ

Վարժարանս վերստին բացուեցաւ այս երկուշաբթի, 3 սեպտեմբեր։

Այս առթիւ խնամակալութիւնս պատիւ ունի ծանուցանելու թէ Օր. Ա. Պ. Քլէման, հեղինակ այլ և այլ գիրքերէն երկասիրութեանց և ի վերջոյ՝ դասատու ի Կլաստ, Լէն Սայ Ամ-ուէդ որ, ըստ վերջին յայտագրոյ վարժարանին, վարժարանիս համար յատկապէս հրաւիրուած էր ի Պոլիս, պիտի սկսի իւր դասախօսութիւններն և ի մասնաւորի նոր դաս մը առանին անտեսութեան՝ որուն ներկայ կրնան գտնուիլ վարժարանին նախկին աշակերտուհիք և այլ փափաքող օրիորդք։

Թէ այս դասուն ներկայ գտնուիլ եւ թէ նորէն աշակերտ արձանագրուիլ ուզող օրիորդք կրնան դիմել ամեն օր մինչեւ կէսօր, առ Տիկին Տեսչուհին, ի վարժարան, Լալէ փողոց, թիւ 11, Բերա։

3—6

ՎԱՐԺԱՐԱՆ ՄԽԻԹԱՐԵԱՆՑ ՎԵՆԵՏԻՈՅ

Ի Գալաթ Էլ-ը Մաս-Պալան

Վարժարանս վերստին սկսաւ իւր տարեշրջանն սեպտեմբերի 3ին՝ երկուշաբթի օր։ Նոր աշակերտներու ծնողք կամ խնամակալք կրնան Տեսչութեան հետ խօսակցիլ ի Սեղրոս խան (Կալաթա Փէրշէմպէ բազար) երեքշաբթի եւ ուրբաթ։ իսկ շաբթուն մնացեալ օրերուն՝ ուղղակի վարժարանին մէջ ի Գալաթ գիւղ

ՀՐԴԵՀԻ ԵՒ ԿԵՆԱՑ ԱՊԱՀՈՎԱԳՐՈՒԹԻՒՆ

1

ՆՕՐԹՀՐԸՆ ԷՇՈՒՐԸ ԵՍ

ԴՐԱՄԱԳԼՈՒԽ Անգլ. Ոսկի 3,000,000. ՊԱՀԵՍՏԻ ԴՐԱՄ 10,075,212
ՀԱՍՈՅԹ 1889 ՏԱՐԻՈՅ 2,170,355

ՆՕՐԹՀՐԸՆ ԷՇՈՒՐԸ ԵՍ

ԴՐԱՄԱԳԼՈՒԽ Անգլ. Ոսկի 3,000,000. ՊԱՀԵՍՏԻ ԴՐԱՄ 3,781,300
ՀԱՍՈՅԹ 1889 ՏԱՐԻՈՅ 989,400

Ընկերութիւնս Պոլսոյ մէջ ունեցած Միացեալ Գործակալութեան միջոցաւ հրդեհի դէմ ամէն կարգի վտանգաւոր ապահովագրութիւններ ի գործ կը դնեն չափաւոր գնով, և իրենց ցոյց տուած ողորմական երաշխաւորութեամբ մեծ գումարներ ապահովագրողաց կրնան վստահաբար զիրենք ներկայացնել. նաև. իբր ապացոյց իրենց հաստատութեան, միայն հրդեհի ճիւղին համար մինչեւ ցարդ տուժած ՁԱՍԱՆԻՆ 20,000,000 Անգլիական Ոսկին կ'անցնի։

ԾՈՎԱՅԻՆ ԱՊԱՀՈՎԱԳՐՈՒԹԻՒՆ

ԴՐԱՄԱԳԼԻՒԽ Անգլ. Ոսկի, 500,000 — ՄԱՐԻԹԱՅՄ — ՊԱՀԵՍՏԻ ԴՐԱՄ Անգլ. Ոսկի 102,345

Ընկերութիւնս կ'ապահովագրէ շոգենաւուց և առագաստանաւուց մէջի ապրանքներն և դրամածրարներն խիստ օգտակար պայմանաւ։ Գնոց և այլոց վրայ տեղեկութիւն առնուլ ուզողք կը հրաւիրուին դիմել Ղալաթիա Գօմիսիօն խանի անկիւնն երկաթէ կամրջին վրայ նայող սենեակն, առ ԳԱՌՆԻԿ Յ. ՍԵՐՈԲԵԱՆ Գործակալ կ. Պոլսոյ վերոյիշեալ երեք Ընկերութեանց

ԻԼԱՆ

ՊԱՊԸ ՍԷՐԱՍՔԷՐԻ

Գօսօվա մէվգբինտէն Եագօվա մէվգբինտէ պուլունան ասաքերի շահանէ իչուն մահալինճէ մէվգբյի միւնադասատէ պուլունան էրզագը միւթէնէվվիա վէ սահիբէնին պուրաճա իթասընա թալիպ օլանլարընը մադամը Սէրասքէրի լէվաղիմաթ տահրէսինէ կէլմէլէրի իլան օլունուր։

1 իլուլ 1890
Նօ. 1 2—3

ԻԼԱՆ

Ալա Սոֆիա մահատէսինտէ Սաղա չէշմէսի իթթիսալինտէ մուգատէմա իրսալելեր թարաֆընան թէքգէ վէ մէքթէպ ինչասը իչիւն իչթիրա օլունան Մուսթաֆա պէյ գոնդը Նամը իլէ մասրուֆ ան պիր պին տէօրթ եիւզ զբրա սահիդ սրասը Հավի գասիմ պինա սաթբյմագտա տը։

Մէգբիւր սրսա եէրէ Պոթան մահալլէսինէ մահսուս օլան սուան մատա պիր մասուրա մահ լէզիկի տաթի հավի օլուպ չիմսիկիք իբի պին սամանը լիրասընա թալիպի պուլունտրընան իչպութէմուզը բուսմրնին իպթիտասընան ալամ մը պիր կիւն խիթամընա գատար էմբի մէզգրյիտէսինէ տէսամ օլունաճագ տրը։

Մէսատէթի մէգբիւբ զարիֆնատա թալիպի պուլունան զէկաթրն վայիտ խանընան Իրան թիւճարը մէսէկերանընան լսմին իւլ թիւճար համի Միրզա Շէֆի ադատա կոսատա եիրնէ մէգբիւբ խանատա «Ալթէրէ զալէմտար իտարէսինէ մէսրասաթ պուլյուրմալարը իլան օլունուր։

209 28—30

VICHY

ՎԻՇԻ

Ֆրանսա (գաւառ Ալիէի)

ԿԱԼՈՒԱԾ ՖՐԱՆՍԱԿԱՆ ՊԵՏՈՒԹԵԱՆ

Վաբլութիւն՝ փարիզ, 8, Պուլվար Մոնմարթր

ՀԱՆՐԱՁՐՈՅ ԵՂԱՆԱԿ

PASTILLES DIGESTIVES.—Այս չոքաբները Վիշիի մէջ պատրաստուած են Ջերմուկներէն ելած ազգ, ախորժակաւոր են և ապահով դարման մ'են դիսբասիսթեան դէմ։

SELS de VICHY pour BAINS.—Այն անձանց համար որք չեն կրնար Վիշի երթալ։

Կնդէն զգուշանալու համար, սոյն գեղերու և շիշերու վրայ պահանջել ԸՆԿԵՐՈՒԹԵԱՆ դրոշմը։ Կը գտնուի Պոլսոյ բոլոր դեղադարձաց քով։ 64

ԴԵՂ ՋԵՐՄԻ ԵՒ ՏԵՆԴԻՑ

Ջերմի Այրերի Ջերմային հիւանդութեան, այս գեղն՝ որ տեսաւն բաղդաւորութիւն մի է զուտ բուսեղինաց, է դառնահամ և ազդու կազդուրիչ. ամէն տեսակ ֆիզիքական խանդարմանց, որ յառաջ կուգան նաճախաւոր վայրերու Ջերմոտ կլիմայից վատ ու ապականեալ օդերէն, որուն օդատակարութիւնն և ապաքինիչ ոյժդ յատկութիւնն երաշխաւորեալ է նորա անհամար արդեանցդ ոյժդ գիտութեամբն։ Այս ֆիզիքական խանդարումներն յառաջ կուգան օդին մէջ լղոյացող թունաւոր անվաղմարելի նիւթոց միջոցաւ, որք թոքերն անցնելով կը մտնին արեան մէջ։ կը խանդաբեն լեարդն, և յառաջ կը բերին տեսակ տեսակ ջերմեր և անդեր, և արեան թունաւորումն. որոց առանձնները որուած է ջերմն և տարսուա, թոգուած ջերմ, պարբերական ջերմն, ընդհատեալ ջերմն մաղձային տենդ և հրատապ տենդեր։

Թունաւորեալ օդերէ պատճառեալ հիւանդութիւնք կը պատահին այն տեղեր ուր մթնոլորտն ապականեալ և թունաւորեալ է ճահիճներէ կամ ճաճանչաւոր վայրերէ բուրեալ մահաբեր նիւթերով, կամ քաղ ապառաղներէ և այլոյներու ծանրիներէն ելած թունաւոր կազերով, զոր մարդիկ կը ծծեն շնչառութեամբ։

Այրերի Ջերմի ու անդից դեղը կը ընդէ այդ գանուաւոր նիւթոց կամ կազերու ազդեցութիւնն և դուրս կը վանէ զայն մարմնոյն մէջէն, որպէս զործածութիւնն ստուգապէս անվնասք և անվնաս է և օգուտն ստոյգ, միայն թէ որուած հրահանգից համաձայն գործածուի։ Կը ծախուի Մինասեան և ընկերաց Ամերիկան վաճառատան մէջ ի Պալտիմոր և. Պոլսոյ։ 203

COMP RUSSE

DE NAVIGATION A VAPEUR ET DE COMMERCE

ՌՈՒՍԱԿԱՆ ԸՆԿԵՐՈՒԹԻՒՆ

ՆԱՒԱՐԿՈՒԹԵԱՆ ԵՒ ԱՌԵՒՏՈՒՐԻ

Շաբթուան երթեւեկութիւնք

Օր	ժամ.	Ել.	Երթալ	ժամ.	Ելք
Բշ.	3 15	Նր.	Օրթաք		
Գշ.	4 16	5 Նր.	Աէրսանգրիա		
Դշ.	5/17	10 Առ.	Անատօլու		
Դշ.	5/17	10 Առ.	Սեվաստոպոլ		
Նշ.	6 18	2 Նր.	Օրթաք		

Մանրամասն տեղեկութեանց համար դիմել առ Գործակալութիւնն Ռուսական ընկերութեան ի Քիրչէ Գարու։ 10

Աւրագրատէր Ս. ՏԱՄԱՏԵԱՆ

ՏՊԱԳՐՈՒԹԻՒՆ ԱՐԵՒԵԼՔ ԼՐԱԳՐՈՅ

ԿԷՍ ԴԱՐՈՒ ՅԱՋՈՂՈՒԹԻՒՆ.—53 վարձատրութիւնք՝ որոց 14ը ոսկի միտալ եւ 15ը պատուոյ վկայագիրք.

Մէնթայի ճչմարիտ Ալքոլը՝

ՌԻՔԼԷՍԻ ՄԷՆԹԱՑԻ ԱԼՔՈԼՆ Է

Մարսողութեան, ստամոքսի և գլխու ցաւերու համար գերազանց

Միակ ճշմարիտ ՄԷՆԹԱՑԻ ԱԼՔՈԼՆ է որ հեշտահամ, առողջ և ածան ըմպելի մըն է, տաք երկիրներուն մէջ անհրաժեշտ։ Զգուշական հոգոր դեղ մըն է ընդդէմ տարափոխիկ հիւանդութեանց. ինչպէս և արդուզարդի ու ակռայի ընտիր ջուր մը։—կը գտնուի ամէն լաւ Դեղավաճառատանց և Դեղարաններու մէջ։

Կը նշանակեն նաեւ

ԳՈՐԾԱՐԱՆ Ի ԼԻՈՆ, 9, Գաւառ մ'Էսպուրիլ — ՌԻՔԼԷՍԻ ՄԷՆԹԱՑԻ ԲԱՄԹԻՃԼՆԵՐԸ — ԿԷԳՐՈՆԱՏԵՂԻ ԲԱՐԻՉ, 14, Ռիչէ փողոց.

Պահանջել Ռիքլէսի անունը 150

ԱՆԳԼԻԱԿԱՆ ՀՈՏԱՒԷՏ ՆԻՒԹԵՐ

ՖՐԱՈՒՆ ԸՆԿԵՐՈՒԹԵԱՆ, 117, ՆԻՒ ՊՈՆՏ ՍԹՐ. ԼՈՆՏՈՆ

ԱՌԱՋԻՆ ԿԱՐԳԻ

ԼԷ ԺՈՒԱՅՈ ՏԷ ԼԱ ԳՈՒԻՈՆ, Նոր արանչելի հոտ
ՖՐԱՊ ԷՖԷ ՊԼՈՍՍՈՄ, վարդի խնձորենւոյ ծաղիկք
ՋԱՐԻՆԱ, Ռուսական գոգանոյշ հոտ
ՀՈՒԱՅԻ ԼԻԼԱՔ, ճերմակ եղիւանի
ԳՈՒԻԼՈՒՍԻՍ, Նարկիս
ՖԱՅՇՈՒ ՎԻՈԼԷԹ, հնչաբոյր
ԱՍՏՈՐԻԼ, ՕՐՖԻՏԻԱ, ՁԻՈՐ, և.ն.
ՀՈՒԱՅՏ ԼԻԼԻԹՈՒՐ
ԷՍ. ՊՈՒՔԷ
ՃՈՒԻ ԳԼԸՊ
ՕՐՈՒՊՏՆԱՖԱ
ՎԻՈԼԷԴ
ԻԼԱՆԿ-ԻԼԱՆԿ
ՄԻԼՖԼԷՍՕՌ
ՃԵՐՄԱԿ ՎԱՐԴ և.ն.

«Ֆրապ էֆէլ Պլոսսոմի առաթիւ, Լոնտոնի Քառուրդ լրագիրը կ'ըսէ. «Եղանակին ամէնէն նորելուկ հոտերէն գերազանց կը համարինք Ֆրապ էֆէլ Պլոսսոմը, Լոնտոնի Քառուրդ ընկերութեան. կը ծախուի թագի ձեւով խիստ գեղեցիկ տիպերու մէջ։ Միւս բոլոր տեսակները կեղծ են.

ԼԱՎԱՆՏԸՐ ՍԻԼՎՈ, անգլիական ապրեր լավանտայով — «Վայելուչ նորելուկ արդուզարդի սեզանի համար. Լավանտայի գերընթեր անուշահոտութիւն։ Եթէ չիրը մէկ քանի վայրկեան բաց թողուս, սենեակին օդը կը մաքրուի և կը զովանայ։» Այսպէս կ'ըսէ Լոնտոնի «Էթինեանց Լրագիրը»։ Գերազանց պայման մըն է ընդդէմ գլխու ցաւերու, հարբուխի և նշի։ կը ծախուի թագի ձեւով խիստ ուշեղող կանաչ շիշերու մէջ։ Միւս բոլոր տեսակները կեղծ են.

ՕՐԱԼԻՆ, փոշի։ Տիկին Աստիլիան Բաղդի կը գրէ. «Գոհութեամբ կ'ըսեմ թէ ձեր Օրալինը շատ գերազանց կը գտնեմ. մարթին վրայ կը թողու շատ հաճելի տպաւորութիւն մը։ ԱՏՏԻԼԻԱՆ ԲԱԳԴԻ»։

ՆՈՒԻՐԸ ՕՃԱՌՆԵՐ վայրի խնձորի ծաղիկներով Սաֆոն Զարինա, Սոֆոն Լիլա Պլան, Սաֆոն Ռոզ Աէկլէդ, վիոլէդ անկլէդ, Ենգլիական Քուլանի ջուր, Ենգլիական լավանդայի ջուր, Թոյա Քրեմ և այլն։

Մեծաբանակ և փոքրաչանակ կը վաճառուի Թուրքիոյ եւ Պուլկարիոյ Ներկայացուցչին քով. Մ. ԼՍՏՈՒՌՆՏ ԳԱԶԻԱՆԱ Ենգլիական Ընդհանուր մթերանոց, Վ.ղվնատ պահանջոցին քով, կայսրան Թրամուէյից, 95 և 67 106

ՍԱԼԻՀ ՍԸՏԳԸ

ՊՈԼԻՍ, ՍՈՒԼԹԱՆ ՊԱՅԱԶԻՏ, ՕԹՃՈՒԼՈՒՐ ՊԱՇԸ ԹԻՒ 61

Արանց, կանանց և տղայոց համար ամէն կարգի գեղեցիկ ու դիմցակո ուն կոշիկներ կը պատրաստուին Ֆրանսական առաջնակարգ ապրանքներէ։ Այս խանութը դիմոյ յաճախորդք մեծապէս գոհ պիտի լինին մանաւանդ գներու ածանութենէն։ 2 թիւէն 4 թիւ կոշիկներու կարով պատրաստուածները հինգ զրշ աւելի պիտի բլան փայտէ գամով պատրաստուածներէն։ 4 թիւէն 6 թիւի համար 5 զրշի յաւելում մը պիտի բլայ այդ տարբերութեան վրայ.

Դրշ.	տեսակ	Դրշ.	տեսակ
85	ամէն տեսակ կարով պօթին կապոյ	33	կնոջ մուճակ
52	սկարբին կարով	40	պարատական կապոյ
140	կապոյտով մոյկ կարով	70	կնոջ համար պօթին կապոյ
65	պօթին կարով	45	16 թիւէն մինչ 21 թիւ պօթին կապոյ տղայոց համար
80	մէկտ կապոյ գամով	150	թէլաթին և ուղտի մորթէ մոյկ
140	ամէն տեսակ մոյկ		
160	փայլուն մորթէ մոյկ		

Տղայոց յատուկ կոշիկներու 21 թիւէն վեր եղածներուն համար հինգ զրշի յաւելուած մը պիտի բլայ։ Յատկապէս յանձնարարուած կոշիկներու համար հարիւրին տասը յաւելում մը պիտի բլայ այս գնոյն վրայ։ 143 14—24

EMULSION SCOTT

(ՍԿՕՏԻ ՕՃԱԼԸՐԷԿ)

ՄՈՐԻՒ ՁԿԷՆ ՅԱՒԻՏ ԻՒՂ

Իբ-ֆոսֆիտ տը շոլ Ի սոդայով

Պարբասեալ ձեռամբ ՍԿՕՏԻ և ՊՕՈՒՆԻ, ի Նիւ-Եորք։

Կաթին չափ ախորժահամ է

Մորիւ ձկան հաւ իւղի բոլոր յատկութիւններէն զատ, իբոֆոսֆիդներու յատկութիւններն ալ ունի

Կը բուժէ թոքախտը
Կը բուժէ անարիւնութիւնը
Կը բուժէ խոյլերը
Կը բուժէ հաղը, ցրտառութիւնները
Կը բուժէ ընդհանուր սկարբութիւնը
Կը բուժէ մանկանց ճուղաճութիւնը

Բժիշկներէն ընդունուած է, սխրագործ համ ու հոտ ունի, գեղեցիկ է, և ամէնէն փոփոխ սառնոցներէն կը տաքնի զրչի.

Կը վաճառուի գլխաւոր դեղավաճառաց և դեղագործաց քով։

Գործակատարք ի կ. Պոլիս. ՀԱՄԱՍԻ ԵՒ ՀԻՐՁԻԼ 105

ԼԱ ՌՈՒԱՆԷԶ

ԱՊԱՀՈՎԱԳՐԱԿԱՆ ԸՆԿԵՐՈՒԹԻՒՆ ԸՆԴԴԷՄ ՀՐԴԵՀԻ

ՀԻՄՆԵԱԼ Ի 1837

Կեդրոնատեղի՝ 18, Սէն-Մառք փողոց, Բարիզ

Դրամագլուխ, 4,000,000 — Տարեկան հասոյթ 1,150,000
Գանձելի հասոյթք և պահեստի դրամ 3,900,000
Վճարեալ ՁԱՍԱՆԵՐՆ ԻՐՔ 30,000,000

Ընկերութիւնը կ'ապահովագրէ ամէն տեսակ կ'ալուտծներ, վաճառք և կարասիք, նպաստաւոր պայմաններով և չափաւոր գներով։

Աւելի ընդարձակ տեղեկութեանց համար դիմել ի գրասենեակ ընդհանուր գործակալութեան, Ղալաթիա, Մաշմուտիյէ փողոց, թիւ 2, ձերէվեան խան, Գամմնտոյի Պանգային դիմաց։

94 Ընդհանուր գործակալք Թուրքիոյ ՍԻՄՈՆ ՔԱՑՍԷՐԼԵԱՆ և ԸՆԿ.

ՇԻՐՔԷԹԻ ԽԱՑՐԻՑԻԻ

ՇՈԳԵՆԱՒՈՒՑ ԵՐԹԵՒԵԿՈՒԹԵԱՆ ՑՈՒՑԱԿԸ

1890 Օգոստոս 8 Շաբաթի օրէն սկսեալ մինչև ցնոր տնօրինութիւն

Բոցի կէրակի օրերէն) Եր-բ-գ-լան եղբէրէն կամաւորէ ԷՄՈՒ ԸՐԷՆՈՒՆ ԵՐԹԵՒԵԿՈՒԹԻՒՆ։

11 25 Եէնիմ. Մէզարդ. Պէզիրէք. Թարդ. Եէնիք Պէյաճ. (Եէնիկիւզի շոգենաւին հետ պիտի հաղորդակցի) 21
12 15 Եէնիմ. Մէզդ. Պէզ. Թարդ. Եէնիք. Պէյաճ. Ր. Հիսար (Ամանավատ գիւղի շոգ. հետ պիտի հաղորդակցի) 38
12 50 Ր. Ա. Դավաղ Մէզդ. Պէզյ. Թարդ. Պէյդոզ մինչև Գանտիլլի [Գանտ շոգ. հետ պիտի հաղորդկցի. ուր. օրերը Վանիք. Զէնկ. Պէյլ. Գէր Պէչիք] 17
1 — Եէնիմ. Մէզարդ. Պէզիրէք. Թարդ. Եէնիքէյ Սիրէն. Միրկ. Պէյաճ. Ր. Հիսար (Ամանավատ գիւղի շոգ. ին հետ պիտի հաղորդակցի) 37
1 45 Եէնիմ. Մէզարդ. Պէզիրէք. Թարդ. Եէնիք. Պէչիք. Եէնիկիւզի շոգ. ին հետ պիտի հաղորդակցի ուրբաթները մինչև Պէչէք պիտի հանգիպի) 32
2 25 Եէնիք Սիրէն. Միրկէն Պէյաճ. Ր. Հիսար Պէչէք Ամով. Գուրդ. Օրթ. Պէչիքթ. (բացի ուրբաթէ) 21
2 45 Ր. Ա. Դավաղ Եէնիմ Մէզարդ. Պէզիրէք. Թարդ. Պէյդոզ Ր. Պաշճէ Զուպդ. Գանլրճա Ա Հիսար Գանտիլ. Պէչիքթ. (ուրբաթ օրը ժամ 2 15ին Եէնիմ. էն պիտի մեկնի) Վանիք. Զէնկ. Պէյլէր. Գուզդ. 20
3 — Եէնիմ. Մէզդ. Պէյ. Թարդ. Եէնիք. Սիրէն. Միրկ. Պէյաճ. Ր. Հիսար. Պէչէք [Պէչէքի շոգ. հետ պիտի հաղորդակցի) ուրբաթները Ամով. Գուրդ. Օրթ. Պէչիք. 28
4 15 Եէնիմ. Մէզդ. Պէզիրէք. Թարդ. Եէնիք. Սիրէն Միրկ. Պէյաճ. Ր. Հիսար Պէչէք Ամով. Գուրդ. Օրթ. Պէչիք 33
5 45 Եէնիմ Մէզարդ. Պէզիրէք. Թարդ. Եէնիք. Սիրէն Միրկ. Պէյաճ. Ր. Հիսար. Պէչէք Ամով Գուրդ Օրթաք. Պէչիկ. 25
7 — Եէնիմ. Մէզարդ. Պէզիրէք. Թարդ. Պէյդոզ Բաշդ Եէնիք Զուպդ. Գանլրճ. Միրկ Ր. Ա. Հիսար Գանտ. Ամով. Զէնկ. Պէյլէր. Օրթաք. Գուրդ. Պէչիք. Իւսկ. 1
8 5 Ա. Հր. Դավաղ Եէնիմ Մէզարդ. Պէզ. Թարդ. Եէնիք. Սիրէն Միրկ. Ր. Հիսար Պէչէք Ամով. Գուրդ. Օրթ. Պէչիք. 32
10 — Մէզարդ. Պէզ. Թարդ. Եէնիք. Միրկ. Ր. Հիսար Ամով. Օրթաք. Պէչ. Բշ և Նշ. օրը Զպուգիլը ևս պիտի հանգիպի 34

Արքաւոտիւնի կամաւորէ ԷՄՈՒ ԸՐԷՆՈՒՆ

11 30 Պէչէք Ամով. Գուրդ. Օրթ. Պէչիք. 20
11 55 Եէնիք. Սիրէն. Միրկէն Պէյաճ. Ր. Հիսար Պէչէք Ամով. Գուրդ. Օրթ. Պէչիք 25
12 — Ր. Հիսար Պէչէք Ամով. Գուրդ. Օրթ. Պէչիք. 2
12 30 Պէչէք Ամով. Գուրդ. Օրթ. Պէչիք 25
1 10 Ր. Հիսար Պէչէք Ամով. Գուրդ. Օրթ. Պէչիքթաշ Գաղ. 1
1 45 Միրկ. Պէյաճ. Ր. Հիսար Պէչէք Ամով. Գուրդ. Օրթաքէյ Պէչիքթաշ 23
2 35 Պէչէք Ամով. Գուրդ. Օրթաք. Պէչիք. Գաղ. (Ուրբաթները 2 45ին) 2
3 — Պէչէք Ամով. Գուրդ. Օրթ. Պէշ. Գաղ. (ուրբաթները ժամ 3 15ին) 21
4 — Պէչէք Ամով. Գուրդ. Օրթ. Պէչիք. 23
4 45 Պէչէք Ամով. Գուրդ. Օրթաք. Պէշ. (Բացի ուրբաթէ) 21
10 — Ր. Հիսար Զէնկ. ուղղ. կամրջ. բացի ուրբ. 33
11 10 Պէչէքէն ուղղակի կամաւորէ ուրբաթ օրերը Ր. Ա. Հիսարէն 1

Ալթ-կոն եղբէրէն կամաւորէ ԷՄՈՒ ԸՐԷՆՈՒՆ

11 30 Վանիք. Զէնկ. Պէյլ. Գուզդ. 34
11 40 Պէյդոզ Բաշդաղ. Զուպդ. Գանլ. Ա. Հիսար Գանտ. (Գանտ. պիտի հդրդ.) 28
12 10 Պէչէք Գանտ. Վանիք. Զէնկ. Պէյլ. Գուզդ. Պէչիքթաշ 28
1 20 Գանտ. Վանիք. Զէնկէլ. Պէյլէր. Գուզ. Իւսկ. 34
1 30 Պէյդոզ Բաշդաղ. Զուպդաղ. Գանլրճ. Ա. Հիսար Գանտ. (Գանտ. պիտի հդրդ. (Ուրբաթ օրերը Վան. Զէնկ. Պէյլ. Գուզդ. Պէչիք.) 17
2 15 Պէյդոզէն Եէնիկիւղ անտի եւրոպայան նաւերը մինչև Պէչիք. (բացի ուրբաթէ) 21
2 20 Գանտ. Վանիք. Զէնկէլ. Պէյլէր Գուզ. Պէչիք. (Բացի ուրբաթէ) 26
3 20 Գանտ. Վանիք. Զէնկէլ. Պէյլէրդ. Գուզդ. Պէչիքթաշ (Բացի ուրբաթէ) 34
3 30 Պէյդ. Բաշդաղ. Զուպդաղ. Գանլրճ. Ա. Հիսար Գանտիլ. Պէչիք (ուրբաթ. 3 45ին Վանիք. Զէնկ. Պէյլ. Գուզդ. 20
4 15 Գանտ. Վանիք. Զէնկէլ. Պէյլէր. Գուզ. Իւսկիւտար 17
4 0 Պէյդոզ Բաշդաղ. Զուպդ. Գանլրճա Ա. Հիսար Գանտ. Վանիք. Զէնկ. Պէյլէր. Գուզդ. Պէչիկ. (ուրբաթ օրերը ժամ 4ին Մէզարդ. էն մեկնելով Պէյսիքա. և թարպոնտ պիտի հանգիպի) 37
7 — Միրկ. Ր. Ա. Հիսար Գանտ. Ամով. Զէնկ. Պէյլ Օրթ. Գուզդ. Պէչիք. Իւսկ. 3
9 5 Պէչիք. Թարպոնտ Պէյդ. Բաշդ. Զուպդ. Գանլ. Ա. Հիսար Գանտ. Վանիք. Զէնկ. Պէյլ. Գուզ. 23
9 30 Պէյդոզէն ուղղակի կամրջ. (բացի ուրբաթէ) 28
10 20 Գանտ. ուղ. կամրջ. 20
11 — Գուզդ էն ուղղակի կամրջ (Բացի Ուրբաթէ) 25
10 50 Զէնկ. ուղղ. կամրջ. ուրբաթները 10 30ին 2

(Բոցի կէրակի օրերէն) Խոսրոֆլան Եղբէրէն Եղբէր Եղբիւրեանց ընթացքներ

10 30 Պէչիք. Օրթ. Գուրուչ. Արնավ. Պէչէք (Ուրբաթի օրերը 10 15ին և Ր. Հիսար Վանիր եկող շոգ. հետ պիտի հաղ.) 1
11 15 Գուզ. Պէչիք. Օրթ. Գուր. Արնավ. Պէչէք Ր. Հիսար. Պէյաճ. [Բացի ուրբաթէ] 26
11 40 Պէչիք. Օրթ. Գուրուչ. Արնվ. Պէչէք [Բացի ուրբաթէ] 2
12 — Պէչիք. Օրթ. Գուր. Արնվա. 1

Խոսրոֆլան Ալթ-կոն Եղբէր Եղբիւրեանց ընթացքներ

12 45 Գուզդ. Պէյլ. Զէնկէլքեզ Վանիք. Ա. Հիսար Գանտ. Զուպդ. Բաշդաղ. Պէյդոզ (բացի ուրբաթէ) 21
12 40 Ուղղակի Գանտիլլի 34
1 20 Իսկ. Գուզդ. Պէյլ. Զէնկ. Գանտիլլի [բացի ուրբաթէ] 25
2 35 Ուղղակի Զէնկ. Գանտ. [Բացի ուրբաթէ] 34
2 45 Իսկ. Գուզդ. Պէյլ. Զէնկ. Վանիք Գանտ. Ա. Հիսար Գանտ. Զուպդաղ. Բաշդ. Պէյդ. ուրբաթ օրերը 2ին Ալլալով Թարպ. Պէյիւքտէրէ հանգիպելով Մէզարդ. պիտի երթայ 37
3 40 Ուղղակի Գանտիլլի 17
8 15 Գուզդ Պէյլ. Զէնկ. Գանտ. Ա. Հիսար Գանտ. Զուպդ. Բաշդ. Պէյդոզ (Բացի ուր.) 23
9 25 Պէչիքթաշ, Գուզդաղանտ. Պէյլէր. Զէնկէլ. Վանիք. Գանտիլ. (Գավաղաներ գացող շոգենաւն հետ պիտի հաղորդակցի) 20
10 5 Գանտիլլի Ա. Հիսար Գանտ. Զուպդ. Բաշդաղ. Պէյդ. Թարպ. Մէզարդ. Գավաղաներ [ուրբաթները Պէյլերով] 17
10 10 Գաղ. Գուզդ. Պէյլ. Զէնկ ուրբաթները միայն Գուզդ. Զէնկ. պիտի հանդիպի 2
10 40 Իսկ. Գուզ. (Բացի ուրբաթէ) 25
10 45 Պէչիքթաշ Գուզդաղանտ. Պէյլէր. Զէնկէլ. Վանիք. Գանտ. Պէչէք (Ուրբաթի օրերը Իսկ) 28
11 15 Գանտիլ. Ա. Հիսար Գանտիլ. Զուպդ. Բաշդ. Պէյդոզ (ուրբաթ. Գուզդ.) 23
11 30 Գաղ. Գուզ. Պէյլ. Զէնկ. Վանիք. 34

Ամէն ուրբաթ առաւօտ երեքին քառորդ մնացած կամաւորէն շոգենաւ մը ելլելով ուղղակի Պէչէք.

Ամէն ուրբաթ օր կամաւորէն ժամ չորսին շոգենաւ մը ելլելով Իսկ. Գուզդ. Պէյլ. Զէնկ. Վանիք. Գանտ. Ա. Հիսար Գանտ. Զուպդ. Բաշդ. Պէյդոզ Թարպ. Պէչիք. Մէզդ. Հանդիպելով Եէնիմ. պիտի երթայ։

Ամէն ուրբաթ երեկոյ սաստաւկեսին Եէնիմ. շոգենաւ մը ելլելով Մէզդ. Պէյդ. Թարպ. Պէյդոզ Բաշդ. Զուպդ. Գանլ. Ա. Հիսար Գանտ. Վանիք. Զէնկ. Պէյլ. Գուզդ. Իսկ. Հանդիպելով կամաւորէ պիտի երթայ։

Գարձեալ ամէն ուրբաթ երեկոյ Եէնիմ. սառնամէկին շոգենաւ մը ելլելով Մէզդ. Պէյդ. Թարպ. Պէյդոզ Եէնիկ. Միրկ Ր. Հիսար Ամով. Օրթ. Պէչիք Հանդիպելով կամաւորէ պիտի երթայ։

Ամէն ուրբաթ երեկոյ ժամ 11 15ին Եէնիմ.էն ելլելով Մէզարդ. Պէյդ. Թարպ. պէյդոզ Եէնիքէյ Զուպդ. Ա Հիսար պէյլ. պէչիք. Հանդիպելով Գանտ. Ուրբաթ. Եէնիմ. Ուր. երեկոյները ժամ 11 15ին Ա. Հիսարէն շոգենաւ մ'ելլելով ուղղակի կամաւորէ պիտի գայ։

Բշ. օրերը բացի ասն օրերէ առաւօտուն ժամ կէսին Եէնիմ.էն շոգենաւ մը ելլելով Մէզարդ. պէյդ. Թարպ. Եէնիք. Հանդիպելով կամաւորէ պիտի երթայ։

ԻՒՍԿԻՒԴԱՐԵՐԹԵՒԵԿՈՂ ՇՈԳԵՆԱՒՆԵՐ

Իսկիւտարէն	Կամաւորէ	Կամաւորէն	Իսկիւտար
— —	6 5	— —	6 25
— —	7 5 Պէչիք	— —	7 5
11 30	8 — Պէչիք	11 50	8 15 Պէչիք
12 — Պէչիք.	8 20 Վանիք	12 20	9 5
12 30	9 —	1 — Պէչիք	9 50
1 —	9 30	1 20 Վանիք.	10 10 Պէչիք
1 30	10 — Ցերդ.	1 40	10 30 Ցերդ
1 55 Վանիք	10 20 Պէչիք	2 15 Պէչիք	10 40 Գդ.
2 30	10 50	2 45 Վանիք	11 —
3 —	11 — Գուզդ	3 —	11 20 Ցերդ.
3 15 Ցերդ.	11 10 Ցերդ	3 30	11 20
3 30	11 20	4 45 Պէչիք	11 50
4 10	11 40	3 15 Ցերդ Գաղ	11 55 Գդ.
4 45 Վանիք	12 5	5 — Վանիք.	12 5
5 — Ցերդ	— —	5 35 Պէչիք	— —
5 30	— —	5 30 Ցերդ Գաղ	— —

ԿԻՐԱԿԻ ԵՒ ՈՒՐԲԱԹ ՕՐԵՐ

Իսկիւտարէն	Կամաւորէ	Կամաւորէն	Իսկիւտար
— —	6 —	— —	— —
— —	7 5 Պէչիք	— —	6 15 Պէչիք.
11 30	8 — Պէչիք	11 50	7 5
12 15 Պէչիք.	8 20 Վանիք	12 40 Պէչիք	8 15 Պէչիք.
1 — **	9 — Պէչիք	1 20	9 5
1 45 Պէչիք.	9 30	2 — Պէչիք	9 45
2 30	10 — Ցերդ	2 40	10 10 Պէչիք
3 20	10 10 Պէչիք	3 10 Պէչիք	10 30 Ցերդ.
3 15 Ցերդ Գաղ	10 40	3 45 Ցերդ Գաղ	10 40
4 — Պէչիք.	11 10 Ցերդ	4 30	11 20 Ցերդ.
4 45 Վանիք.	11 10	5 — Վանիք.	11 20
5 15 Պէչիք	11 40	5 25 Պէչիք	11 40
5 — Ցերդ Գաղ	12 5	6 30 Ցերդ Գաղ	12 5

* Այս երթեւեկութիւնն Հրէից ամէնքուն, և շաբաթ օրերը Գուզդ. շոգիով հանգիպի։
** Բացի կիրակի օրերէ։

ՀԱՐԼՄ ԻՍԿԷԼԷՍԻ ԵՐԹԵՒԵԿՈՂ ՇՈԳԵՆԱՒՆԵՐ

ԲԱՑ ԻՍԻՐԱՔ ՕՐԵՐԷՆ

2 15 Հարեմէն Սալամաճ (բացի կիրակիէ)
4 15 » » (բացի ուրբաթէ)
10 40 » » (բացի ուր. և կիր. օրերէ)
11 25 » » (ուր. և կիր. ժ. 10 45ին
2 — Կամաւորէն Հարեմ Սալամաճ (բացի կիր.)
3 15 Կամաւորէն Հարեմ Սալամաճ (բացի ուր.)
10 10 Կամաւորէն Հարեմ անտի Սալամաճ (բացի ուրբաթ և կիրակի օրերէն)
11 10 Կամաւորէն Հարեմ անտի Սալամաճ (Կիրակի և ուրբաթ օրերը ժ. 10 30 ին).

ԻՍԿԻՒԴԱՐ ՍԻՐԻԼՃԻ ԻՍԿԷԼԷՍԻ ԵՒ

ԳԱՊԱԹԱՇԻ ՄԻՋԵՒ